

JEDEN V DRUHOM SPOZNAŤ BRATA!

Mier je plodom ozajstnej ľudskej lásky. Mier však predpokladá priateľstvo. Základom mieru nemôže byť nedostatok stykov...

Za základ mieru slúži spravodlivosť, nedotknuteľnosť ľudskej dôstojnosti, uznanie rovnosti a učenie bratstva. Číže: každého človeka, lebo je človek, treba si uctiť a milovať. Lebo je človek. A hľa, víťazné slovo, lebo je brat, môj brat, náš brat! Aj toto vedomie všeobecného bratstva aspoň v zásade zaujíma čoraz väčší priestor. Kto do duše mladých zasadí to presvedčenie, že každý človek je nám bratom, ten v podstate stavia budovu mieru. Kto verejnú mienku vychováva na počte bratstva, pripravuje nášmu svetu lepšie dni. Kto hlása, že aj bez nenávisti a boja možno obhájiť politické záujmy, otvára cestu pokroku, tvorivo napomáhajúcemu všeobecné dobro. Kto aj napriek všetkým, národným, rasovým rozdielnostiam objaví, že sme jednaki, premení našu Zem, rozdelenú protivenstvami, štvanicami, represáliami, na priestor organizovanej práce. Lebo v základoch napádajú mier tam, kde v základoch popierajú bratstvo.

V zrkadle mieru vidíme, aké je ozajstné, hodnoverné, moderné nad všetkým anachronizmom sebatrávenia triumfujúce ľudstvo. Veľkou myšlienkou mieru najlepšie zvýrazníme, že musíme sa navzájom milovať, jeden v druhom spoznať brata a že aj ako bratia chceme žiť.

Hľa, to je naše poslanstvo na rok 1971. Je to naša ozvena na ozrejmene sa ľudských práv, podľa ktorej každý človek vo svojej dôstojnosti a právach sa rodi slobodný a rovnaký. Každý má um a sebavedomie, a tak každý voči každému má sa správať ako brat. Dostali sme sa na takúto výšku, nevracajme sa! Nestraňme poklady nášho triumfu! Múdro a smelo uplatňuje v záujme pokroku túto formulu, že každý človek je mi bratom. Tak sa zradí mier. To platí pre každého. Platí najmä pre vás, ktorí vo viere v Krista ste bratmi. Ľudská múdrosť s nezmerateľným vypätím sil sa dostala na túto výšku a my, veriaci, nikým nenahradiateľným spôsobom môžeme upevniť toto víťazstvo. Našou istotou sú Kristove slová, ktoré hlása evanjelium: „Vy všetci ste bratia.“ (Z novoročného mierového posolstva Sv. otca Pavla VI.)

FEBRUÁR 1971

slovo

Ročník III. • Číslo 2

Z OBSAHU:

Z novoročného mierového posolstva Sv. Otca – Liturgický kalendár – Obeť a dar (E. K.) – Storočie rýchlosti (Th. Lic. J. Seman) – Kandidát slovanského neba (ThDr. G. Čejka) – O modlitbe (D. J. Mastiliak) – Postavenie Služby Božej v duchovnom živote (o. J. Ďurkán) – Doplnky k prekladu pohrebného textu – Móda a modernosť (T. Fedorenko) – Správy z nášho života – Pravidelné rubriky (Ekumenizmus, Cirkvi vo svete) – Pomoc rozvojovým národom (Dr. J. Bubán) – Kamikadze, príbeh letca – samovraha (O. Nasalski – A. Lázecký) – Myšlienky na všedný deň (M. Skala) – Vôľa Božia a vôľa naša (o. F. Dancák) – Básne (P. G. Hlbina, A. Lambert) – Byť dobrým dieťaťom dobrých rodičov (o. J. Krička) – Slovo o vďačnosti (M. Ďurkán) – Kultúrne rozhľady – Knihy.

Obet a dar

Je medzi tým rozdiel, keď niekomu niečo darujeme a keď niečo pre niekoho obetujeme. „I malý dar je dar, len nech počúš,“ hovorí Homér a Cicero, keď hovorí o dobrodení, zdôrazňuje, že je len vtedy dobrodením, keď je obetou. I cez tieto rozlíšenia je medzi nimi sesterská príbuznosť. Sú to dve vlastné sestry jednej rodnej matky, ktorou je láska. Láska jediná určuje cenu daru, hodnotu obete. Láska jediná je zdrojom, ktorý nás nabáda k tomu, aby sme niekomu niečo darovali, alebo pre niekoho priniesli obet.

Slávili sme v nedávnych dňoch znovu mystický príchod Božieho Syna na svet — Kristovo narodenie — to je Jeho dar ľudstvu a Jeho smrť na kríži — to je Jeho obet za ľudstvo. Láska tu vytvorila najväčší pomník, ktorý prevyšuje svojou príťažlivou silou všetko, čo veľkí postavili a vytvorili v ideál čistej a pravej lásky. Dar a obet sa tu preliali v pevnú syntézu a učia nás aj dnes, po toľkých storočiach, aby sme aj my vedeli rozdávať iným, aby sme aj my vedeli obetovať sa pre iných. Obeti žiada i súčasný zápas za pokoj vo svete, za šťastie ľudí, za blaho všetkých. To je veľký dar prítomných generácii budúcim. Keď hovoríme o tom, že medzi darom a obetou je rozdiel, nehľadáme tieto rozdiely, ale ukazujeme na súvislosť, ktorá vychádza v oboch prípadoch z lásky. Tú hľadáme v živote, tú vyprosujeme si ako veľký dar betlehemského Dieťaťa je náš ďalší život a obet nech sa stane vdákyvzdaním za dar i za milosť, že vôbec sa môžeme obetovať.

Skúpy človek sa bojí darov a zbabelec obetí. Človek veľkého ducha ich s radosťou prináša, pretože vie, akým veľkým darom je láska v jeho srdci a v srdciach tých, pre ktorých ju prináša.

Kňazská obet na oltári Božom len vtedy bude ešte viac podobnou Kristovej, keď bude spojená s krížom každodenných starostí, sebazaprenia a vytrvalého odhodlania: Jeho nasledovať. Len takýto dar môže sa sebavedome zdvihnúť pred neviditeľnú tvár Večného Veľčného slova: Prijmi. Len s takýmto zmyslom sa môže premeniť na kadidlo a myrhu a priniesť k betlehemskej maštali ako hold a lásku Tomu, ktorý svoj najväčší dar dovŕšil najväčšou obetou, a to len preto, že najviac miloval ľudstvo minulých, prítomných i budúcich vekov.

Treba si privlastniť tento dar, oceniť neskonalou vďačnosťou túto obet a s plným oduševnením nasledovať túto lásku, aby sme prostredníctvom obetí pozemského života dosiahli raz dar večnosti.

E. K.

OTEC CHUDOBNÝCH — písali o ňom niektoré noviny a iné o ňom uviedli tvrdo a odsudzujúco: Okradol Krista.

Uplýnul už viac ako rok, čo ecudorský biskup Leonidas Proaño z Riobamba predal vzácnu historickú manštranciu svojej katedrály, aby získal finančné prostriedky pre najchudobnejších Indiánov nim spravovaného biskupstva. Opustil aj svoj prepychavý palác a rozhodol sa žiť v skromných podmienkach, aby sa tým ešte viac priblížil k životu svojich veriacich, ktorí žijú vo veľmi biednych sociálnych pomeroch.

Zaviedol mnohé osočné reformy. Sústredil duchovnú správu do jednotlivých obvodov a zrušil farské kancelárie. V jeho krajine vyše polovica dospelých občanov nevie čítať a písať. Zo 100 detí v školskom veku chodí do školy iba 34. Zriadil prípravné kurzy pre kresťanov, manželstvo i ostatné sviatosti. Zrušil všetky cirkevné poplatky a doporučil prijímať iba dobro-

voľný príspevok. Na obvinenie, že ničí kňazstvo, odpovedal: Ti kňazi, ktorí vidia vo svojom kňazstve iba zdroj zisku, ničia ho sami.

Zdôrazňuje a doporučuje život chudoby a manuálnej práce a sám dáva osobný príklad. V oblasti osvetrovej práce vykonal veľký kus úspešného diela. V biskupstve založil kurzy pre dospelých, kde sa za niekoľko rokov naučilo písať vyše 11 tisíc obyvateľov. Zriadil stredisko sociálnej práce, učilište pre poľnohospodárskych robotníkov a iné podobné inštitúcie, ktoré prispievajú k sociálnemu, kultúrnemu, mravnému a hospodárskemu uvedomeniu ľudu. Mnohí bohatí vlastníci pôdy sa proti nemu búria, ale ani táto otvorená nenávisť mocných a bohatých neodvrátila šľachetného biskupa. Ide odhodlane za vznešeným cieľom naplnenia svojho apoštolského poslania a idú s ním a za ním tisíce iných. A v tom je sila, vážnosť a príťažlivosť jeho ozajstného apoštolského ducha!

Liturgický kalendár

11. febr. Sv. Blažej, biskupa a mučeníka, ktorý bol statý pre vieru okolo r. 320. Žil v Sebaste, na rozhraní Arménie a Kapadócie. Vynikal aj v lekárstve. V západnej cirkvi sa jeho sviatok svätci 3. februára a je spojený s udeľovaním tzv. svätoblažejského požehnaní.

12. febr. Sv. Melet, arcibiskup v Antiochii. Žil v 4. stor.

13. febr. Bl. Martinian, pustovník.

14. febr. Mäso pôstna nedeľa — Hl. 6, 1 Kor 8, 8—9, 2; Mt 25, 31—46. Zároveň výročný deň smrti sv. Cyrila-Konštantína, filozofa a učiteľa Slovanov. Zomrel r. 869 v Ríme.

16. febr. Sv. Pamfil, mučeník. Kňazskú vysviacku prijal v Cézarei Palestínskej, kde založil bohosloveckú školu a slávnú knižnicu. Zomrel mučeníckou smrťou na poč. IV. stor. spolu so svojimi spolupracovníkmi Valentom a Pavlom.

17. febr. Sv. Teodor Tiron, veľkomučeník, 3. stor.

18. febr. Sv. Lev I., pápež rímsky a záchranca Rima pred slávnym vojvodcom Hunov, Atilom. Zomrel r. 461. Za neho sa konal známy chalcedonský cirkevný snem. (Vtedy známe: Skrze Lva prehovoril Peter).

21. febr. Syropôstna nedeľa — Hl. 7, Rim 13, 11—14, 4; Mt 6, 1—4 — 21;

23. febr. Sv. Polykarp, mučeník a biskup v Smyrne. Za prenasledovania odsúdený na upálenie. Dokonal svoj statočný život prebodnutý dýkou r. 167.

26. febr. Sv. Porfýria, biskupa v Gáze. Žil na prelome 7. a 8. stor.

27. febr. Bl. Prokop Dekapolita, vyznavač. Zomrel r. 750.

29. febr. Prvá nedeľa pôstna. — Hl. 8, Žid 11, 24—26; 32—40; 12, 1—2; Jn 1, 43—51.

1. marca Sv. Eudokia, mučenica.

2. marca Sv. Teodot, biskup cyrenský a mučeník. Zomrel v 1. pol. 4. st.

4. marca Sv. Gerazim, pustovník. Po chádzal z Lýcie, prišiel k Jordánu a tam založil komunitu so 70 pustovníkmi. Známe vypravovanie o svätcovi, ktorý vytrhol trň z ľavej laby a ten ho verno nasledoval, vzťahuje sa na sv. Gerazima. Zomrel r. 475.

7. marca 2. nedeľa pôstna. Hl. 1, Žid 1, 10—2, 3; Mk 2, 1—12. S pripomienkou cherzonských biskupov-mučeníkov sv. Bazila, Efréma a iných.

„Pokoj je víťazstvom dobra nad zlom a znamená víťazstvo nových vzťahov medzi národmi — vzťahov založených na šľachetnosti a odpúšťaní. Skutočne ľudské a kresťanské postoje nastupujú na miesto nekonečného radu konfliktov, ktoré rozsievajú iba smrť a rozpad.“

Pavol VI. — Z príhovoru na Nový rok

VOJNU TREBA ÚPLNE ODSTRÁNIŤ!

„Hlavy štátov majú najväčšiu zodpovednosť za vytváranie pokojných a bratských vzťahov medzi národmi. Medzinárodné problémy neslobodno viac riešiť vojnou a silou...”

„V demokracii rozkazuje ľud a tento nechce vojnu. Ale ľud aj musí ukázať túto svoju vôľu, že viac nechce vojnu. Ľudí treba vychovávať v duchu pokoja a mieru, čo nie je vždy ľahké, lebo silno na nás útočí myšlienka, že len nenávisť, násilie a tvrdý zásah dosiahne niečo. A sú na svete aj triedy sebecké, ktoré chcú byť nehybné, ktoré majú mnoho, ale nič nedajú a chcú užívať silu, svoje postavenie na to, aby mohli druhých vykorisťovať, alebo aspoň využívať vo svoj prospech. Toto nie je ani demokracia, ani sociálnosť.”

„Kresťanstvo nás učí milovať všetkých. Musíme sa naučiť vidieť v druhých nie protivníkov, nie nepriateľov, nie konkurentov, ale bratov...”

„Mier, to nie je slabosť alebo pasívne vzdanie sa svojich práv a záujmov, ale mier vyžaduje právnu a rozumnú obranu vlastných záujmov, konanú s mierou.”

„Budovať mier musíme začať od seba. Tým, že napravíme svoje srdce, aby sme zbadali potreby a nedostatky iných, aby sme im pomohli, podali ruku slabým v duchu bratstva a so zľutovaním.”

(Z kázne Sv. Otca Pavla VI., ktorú predniesol na Nový rok t. r. v chráme sv. Félixa v Ríme).

STOROČIE RÝCHLOSTI

Premietnime pred sebou — pravda, len v krátkosti — to naše storočie, storočie, ktoré by právom mohlo byť nazvané storočím rýchlosti. — Už samý technický pokrok za I. svetovej vojny, i keď bol predovšetkým rázu deštruktívneho, neprišiel, ale priamo priletel!... Avšak obdobie medzi prvou a druhou svetovou vojnou zaznamenalo ešte väčšie skoky rýchlosti, väčšie skoky v objavoch a vynálezoch (rádio, televízia...). A dnešná doba — tá láme rýchlosti zo dňa na deň.

Rýchlosť 500 km/hod., 800 km/hod., 1000 km/hod. ..., rýchlosť supersonická!...

A o akej rýchlosti sa ešte dopytujeme?

V dnešnej dobe sa aj veľmi rýchle žije... Ba, je vôbec možné či správne vraviť o rýchlosti života? — Veď pulz normálneho zdravého človeka je snáď aj dnes taký, ako pred 2000 rokmi, či nie? Myslím však, že skôr môže byť reč o rýchlom, ba závratnom tempe života ľudí súčasnosti...

Rýchlosť strojov, automatizácia výroby ovplyvňuje aj činnosť ľudí, udáva tempo a, bohužiaľ, aj usmerňuje život tak jedinca, ako aj celku. — Stroje nedajú človekovi odpočívať, bežiaci pás nenechá človeka oddýchnuť... Sú, pravda, závislé na človekovi, ale aj človek na nich.

Predstavme si človeka, povedzme, XVIII. storočia... Žil niekde — v Bardejove — Mal niečo vybaviť vo Viedni. — Koľko času na to potreboval? — On to nepočítal. Času na potrebné veci mal vždy dosť. — Kľudne cestoval vlastným kočiárom, ak ho mal, alebo štátnym dostavníkom. Tá cesta nebola však preň stratou života, i keď trvala celé mesiace. On sa totiž neponáhľal a času mal vždy dosť!...

My, ktorým rýchliky sú pomalé, nevieme si takúto cestu ani len predstaviť. — Nás by to snáď zabilo! — Na oného však máme poznámku: Ten človek musel mať železné nervy!...

Človek dneška by na cestu takým spôsobom nemal čas. Avšak — má dnešný človek na niečo čas? — Pre dnešného človeka je snáď charakteristické to, že na nič „nemá čas!“ — Nestačia mu roky, mesiace, tým menej týždne, dni, hodiny... Nestačí mu jeho čas na zamestnanie, nie je mu dosť jeho čas na štúdium, politiku, zábavu, šport, cestu... Rodinu a výchovu detí ani nejdem spomínať a zaraďovať do času moderného človeka!...

Zatiaľ sú však aj takí, ktorí v mnohom ponáhľajúcim sa človekovi súčasného dneška, v náplni jeho rýchleho života, vidia a odhaľujú tajomstvo prázdnoty... Pravda, ten spech to úplne zdôvodňuje.

Mnohí nemajú čas, a zle využívajú svoj čas.

Nemajú čas na dobré, majú však dosť času pre indiferentné ako aj zlé veci, skutky.

Konkrétne: Mnohý „nemá čas“, ale — celé hodiny vystojí pred pokladnicou Turistu či ihriska, aby dostal vstupenku na medzinárodný futbal či hokej, alebo pred pokladnicou divadla či kina za lískom na dvojhodinové posedenie — i keď nemá čas!

Nerobíme nič s kľudom, ničomu sa nevenujeme celkom a celí. Stále nás totiž niečo ženie, ba priamo plaší... Prenasledujú, hania nás chiméry času!...

Človeka zastihne ukončený deň bez toho, aby urobil to, čo si predsavzal urobiť, chcel urobiť, čo mal urobiť, čo mohol urobiť... Takto ho nájde aj koniec týždňa, mesiaca, roka, života...

Po nezdarenom dni nepokojne usína. — Po nevyužitom týždni, po nevydarenom mesiaci, rozladený vstupuje do druhého. Po stratenom čase jedného roku, kráča s rozviklanými pláňmi do budúceho, do ďalších... A na konci životnej cesty zhladáva, že ani zďaleka nedosiahol to, čo chcel, o čo usiloval, ba ani len to, čo mohol...

To je veru smutné bilancovanie...

Preto ešte dnes sa zamyslíme nad tým, aké je to nebezpečné, ba priamo riskantné, že pre množstvo všedných záujmov (aj tie sú potrebné!), pre zbytočné starosti... zabúdame na svoju dušu. — Jednoducho: nemáme na to čas!

Dávam prednosť všetkému. — Duši ponechávam nedeľu a sviatky...

Bolo by dobré, keby aspoň tie dni som jej venoval celkom.

Vieš cenu svojej vlastnej duše?

— Biedne, studené jasle, útek do Egypta, ťažký život v Nazarete, krvavý pot v záhrade Getsemani, potupné a bolestné bičovanie, tŕnim korunovanie, krížová cesta, potupná smrť jednorodeného Syna Božieho na dreve kríža... to je cena ľudskej duše.

Veď prečo prišiel Syn Boží na tento svet?

— Neprišiel preto, aby nás naučil filozofovať, ale sväte žiť; neprišiel zreorganizovať spoločnosť, ale premeniť ľudské srdcia;

neprišiel liečiť a uzdraviť telo, ale duše;

neprišiel odstrániť bolesť utrpenia, ale odstrániť hriech.

Syn Boží prišiel, aby znovu nám získal synovstvo Božie a s ním i dedičstvo večné v nebi — Prišiel, aby svojou krvou nás vykúpil, aby nás zachránil pre večnosť, prišiel pre spásu ľudských duší.

Nemôžem, nesmiem mať preto iný cieľ v tej životnej trmevrme, ako spasiť svoju dušu, vrátiť ju čistú do rúk Božích, do rúk svojho Tvorcu... Všetko ostatné je druhoradé.

Niektorí povedia: Kým som mladý, mladá musím užiť sveta! V starobe (ako keby mali zmluvu s Pánom Bohom, že sa dožijú staroby...) — potom sa venujem modlitbe, duši, Bohu!...

Je to viac než riziko, keďže nevieme ani dňa, ani hodiny..., kedy nás náš Tvorca odvolá z tohto života

Preto ešte dnes začneme s dobrými skutkami, ktorými spasíme svoju dušu a získame si večný život v nebi!

Th. Lic. Ján Seman

Nie my prinášame Boha na svet svojim úsilím. V Kristovi, ktorý sa stal človekom ako my, žije už a pôsobí vo svete za lepši a krajši svet — nezastaviteľne a neodvolateľne. My môžeme len spolupracovať s ním na tomto jeho diele alebo mu prekážať.

(Z myšlienok na všedný deň)

3. MODLITBA A SPÁSA DRUHÝCH

Keď svätý Pavol uistuje, že sa modlí bez prestania, noc i deň, ide tu o modlitbu apoštola (Kol 1, 3; 4, 12; Ef 6, 18 atď.). Apoštolskú výzvu k modlitbe zoširoka rozvíja v liste Timotejovi (1 Tim 2, 1–8): „Predovšetkým nariaďujem, aby sa konali prosby, modlitby, orodovania a vďaky za všetkých ľudí... Toto je dobré a milé Bohu, Spasiteľovi nášmu, ktorý chce všetkých ľudí spasit' a priviesť k jasnému poznaniu pravdy.“ Túto výzvu prevzal II. vatikánsky snem do deklarácie o náboženskej slobode a tiež do konštitúcie o posvätnnej liturgii (č. 53 a 109).

Prvá modlitba Cirkvi bola teda „predovšetkým“ modlitbou za spásu druhých. Kristus Pán postavil do čela modlitby Otčenáš a prosbu za príchod Božieho kráľovstva.

Táto modlitba apoštolskej lásky je najcharakteristickejšim znakom hnutia modlitby, vyvolaného kresťanstvom vo svete. Ostatne zdá sa, že modlitba každého kresťana sa rozširuje do rozmerov spásy sveta, len čo prenikne do hĺbky, keďže zodpovedá povahe kresťanského bytia, ktoré je bytím pre druhých. Už svätý Cyprián (+ 258) poznamenal, že podľa vôle „Boha pokoja, vychovateľa jednoty“, kresťania sa nemodlia každý za seba, ale za celý ľud Boží (De Dom. oratione, 8).

I. Je táto modlitba účinná?

Dosahuje táto modlitba to, po čom túži, totiž: aby ľudia prišli k viere, aby sa hriešni kresťania vrátili k láske, aby sa rozhojnila svätosť druhých?

Hoci je táto modlitba najkresťanskejšia, možno, po ľudsky, o tom pochybovať. Nižaký výklad jej účinnosti, zdá sa, celkom neuspokojuje.

Že modlitba moja môže dosiahnuť moje obrátenie, to chápem, lebo moja modlitba otvára mňa samému Bohu, ona sama je už mojím obrátením. Ale skutočnosť, ktorá vysvetľuje účinnosť modlitby, totiž otvorenosť na prijatie milosti, zdá sa, že neplatí, ak ide o modlitbu za druhých. Taktiež nemôžeme sa utiekať k dôvodom, ktoré nemajú platnosť pri modlitbe za seba, ako by moja modlitba poučovala Boha o potrebách mojich blízkych alebo ako by činila nátlak na Boha. Lebo pokiaľ ide o ich potreby, Boh ich pozná lepšie ako aj, a ďalej prv, než ho ja k tomu vyzvem, dobrý Pastier hľadá svoje ovce a zvlášť ovce stratené.

Jestvuje jeden druh účinnosti, ktorý by rozum prijal bez ťažkostí: Spomeňme si na kresťanské priateľstvo, starostlivé, modliace sa! Takéto priateľstvo môže byť pre neveriaceho putom, ktoré ho spája s Neviditeľným, v ktorého neverí, ale ktorý sa cíti byť vzývaným v tomto priateľstve. Mužovia veľkej modlitby vytvárali vždy okolo seba

ovzdušie usobrania. Kristus na modlitbách vzbudil v učeníkoch túžbu po modlitbe (Lk. 11, 1).

Ale takéto príležitostné okrajové účinky nestačili by u kresťanov upokojiť ich túžbu, keď sa modlia „v noci“, bez svedka, a keby sa vo svojej modlitbe chceli povzniesť až k ústrednému bodu, kde srdce človeka môže byť zasiahnuté ponad všetky rýdzo psychologické možnosti v samej moci Božej.

Od apoštolských čias a zvlášť vo svojich najlepších kresťanoch Cirkev verila v takúto účinnosť svojich modlitieb. A keď svätí hovoria o modlitbe a o milosti, treba im veriť: oni to vedia. Ich presvedčenie je slovom Božím, len ak Boh sám píše do srdca veriacich, ako to chce svätý Pavol (2 Kor 3, 3), stránky, ktoré sú tiež neomylné.

„Modlitba, skutky pokánia, skúšky sú veľmi dôležité pre obrátenie duši,“ hovorí sa v dekrétu 2. vatikánskeho snemu o misijnej činnosti Cirkvi (č. 40).

Ostatne, Písmo sväté aspoň na dvoch miestach potvrdzuje túto istotu veriacich. Prvé je v evanjeliu sv. Jána 15, v nn (por. i Jn 14, 13 nn): „Ak ostanete vo mne a slová moje ostanú vo vás, proste, čo len chcete, a splní sa vám to! Otec mój je práve tým oslávený, že prinášate hojné ovocie a že ste sa stali mojimi učeníkmi“ (v. 7–8).

„Nie vy ste mňa vyvolili, ale ja som si vyvolil vás, aby ste išli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby ostalo, žeby vám dal Otec všetko, čo budete od neho prosiť v mojom mene“ (15, 16).

Toto prisľúbenie je absolútne, neobmedzené vo svojom predmete („proste, čo len chcete“); podmienené je len zo stránky apoštolov („ak ostanete vo mne a ak budete prosiť v mojom mene“, (porovnaj tiež Jn 14, 13)).

Biblista a teológ F. — X. Durwell ide spolu s inými, ešte ďalej a domnieva sa, že každá modlitba „v mene Ježišovom“, ktorej je stúbené absolútne vyslyšanie, je vlastná modlitba apoštolská, v súvisi s hlásaním Krista, s oslávením Otca v Kristovi a s vyplnením apoštolského posolania (Le mystère pascal..., s. 286–287).

Druhé prisľúbenie je v 1. liste sv. Jána 5, 16.

Brat, za ktorého načim sa modliť, je ovrandivý hriešnik, ktorý strážil život milosti. Modlitba môže ho oživiť, nech je akýkoľvek jeho hriech, len ak jeho hriech nie je na smrť.

Čo je to hriech „na smrť“? Podľa evanjelia sv. Jána 16, 9 „hriech“ vo významnom zmysle slova je hriech nevery. Pre kresťanov hriechom na smrť je bezpochyby hriech odpadu — apostázia. V tomto prípade modlitba ostáva neúčinná, alebo aspoň jej účinnosť nie je zabezpečená.

Ale je možné hovoriť o totálnej, úplnej apostázii, dokiaľ človek žije na zemi?

II. Spoločenstvo, princíp účinnosti

Tieto texty dokazujú účinnosť modlitby za druhých bez toho, že by ju vysvetľovali. Jednako obsahujú náznaky: aby modlitba prinášala ovocie, apoštol musí ostávať v Kristovi, ako ratolesť je spojená s viničom. Aby hriešnik mal ošoh z modlitby, nesmie jeho hriech byť hriechom na smrť, lebo inakšie by sa bezpochyby vymykal z oživujúceho vplyvu svojho brata, ktorý sa modlí.

Neznamená to teda, že modlitba za druhých, takisto ako modlitba za vlastnú spásu, je riadená zákonom spoločenstva?

Zákony fyzického sveta majú akiste veľkú súdržnosť a jednotu. Učenci dúfajú, že jedného dňa nájdu základnú formulu, ktorou sa v zásade dajú vyjadriť všetky zákony fyzického sveta. Roku 1958 sa zdalo, že takúto univerzálnu formulu — rovnicu — vynášiel W. Heisenberg so svojimi talianskymi spolupracovníkmi. Ale univerzalita tejto rovnice sa nepotvrdila.

Ale zaiste viac jednotnými a vzájomne nadväznými sú všeobecné zákony milosti, zákony lásky, v ich čistej jednoduchosti a pri rešpektovaní nevyspytateľnej slobody Duha.

Modlitba je účinná pre mňa, posväcuje ma, pretože cez ňu sa dostávam do spoločenstva s Bohom.

Nebol by v tom skrytý zákon účinnosti každej modlitby? Moja modlitba za spásu druhých nebola by účinná preto, že cez ňu sa dostávam do spoločenstva s Bohom a tým do spoločenstva s mojimi bratmi?

III. Modlitba za druhých, spoločenstvo s Bohom

Následkom mojej modlitby Boh sa nechystá k zásahu v prospech môjho brata, k zásahu, k akému nebol vari ešte rozhodnutý. Boh sa nezmenil skrze mňa, ale ja som sa zmenil skrze Neho. Bol to On, ktorý vyvolal môj zásah. Niečo sa mení vo mne. Svojou modlitbou vstupujem do lásky Božej pre mojich bratov. Vo svete uzatvorenom láske jeden človek sa otvára viac láske Lásky Božia, ktorá chce spásu všetkých, môže vo mne, cez mňa preniknúť do sveta.

Človek, ktorý sa modlí, si snáď myslí, že pohýňa Boha k zmilovaniu. Bojuje celú noc, ale nakoniec je to on, čo je ráno zaplavený nekonečnou dobrotou. To on sa v tom zápase povznáša až k darovaniu sa Bohu, ktorú ho prijíma. Modlitba je vyslyšaná vždy v prosiacom. V tomto zmysle možno rozumieť slovám: „Proste, a dostanete — vy“ (Jn 16, 24).

IV. Modlitba za druhých, spoločenstvo s ľuďmi

Jednako človek sa akiste nemodlí preto, aby sám dostal kúsok chleba, ktorý potrebuje jeho zle živý brat. No tento chlieb je takej po-

vahy, že sa z neho môžu živiť aj iní. Keď Boh niekoho uvádza do svojej lásky, čini z neho príčinu spásy pre druhých. Lebo podľa katolíckej viery jestvuje v Kristu a skrze svätého Ducha communio sanctorum, spoločenstvo svätých, obcovanie svätých, puto, ktoré nie je len cit a pomoc vzájomnej lásky, ale skutočné, ozajstné puto, ktoré spojuje v jedno veriacich v jednej organickej láske. (Por. Ef 3, 13), v láske, ktorá je v svojom koreni sám Duch svätý a v ktorej sa celé telo buduje v jednotu (Ef 4, 16).

Duch usporadúva ľudí medzi sebou (1 Kor 12, 13) vzhľadom na vzájomný dar seba samých a na výmenu najosobnejšieho dobra, čo je túžbou každej lásky. Len Duch svätý môže uskutočniť toto vzájomné sebadarovanie a výmenu, pretože len on sám je tvorca a zároveň láska.

Táto jednota dosiahne dokonalosť v konečnej spásy a sama táto jednota ustanovuje túto spásu (Sv. Gregor Nysský, In Cant. hom. 15); „Všetci budú jedno telo a jeden duch, vďaka jedinej nádeji, ku ktorej boli povolani. A puto tejto jednoty je sláva.“

Toto spoločenstvo svätých a svätých vecí presahuje hranice Cirkvi viery a sviatosti a vzťahuje sa nejakým spôsobom na celé ľudstvo. Cirkv a ostatné ľudstvo sa nerozlišujú protikladom, ba ani nie oddelením. Rozlíšenie sa uskutočňuje sústredením, koncentráciou na inú úroveň. Celé ľudstvo je zamerané na zomrelého a zmŕtvychvstalého Krista: ale jestvuje pásmo vyššej koncentrácie na Kristovi, Cirkvi, v ktorej sa spoločenstvo, obcovanie svätých uskutočňuje na prvom mieste a najopravdivejšie.

Nikto na svete nie je akiste vyľúčený z tohto spoločenstva spásy, keďže každý človek podľa sv. Pavla (Kol 1, 16; 1 Kor 8, 6) je stvorený pre Krista, a teda pre spásu v láske. V každom je uskutočnený počiatok tejto spásy, ktorý ho otvára pre Boha a pre druhých, v Duchu svätom. Tvorivou činnosťou Boha v Kristovi každý človek je teda dobrý v svojom koreni a kým je ešte vo vznikaní, vo vývoji, možno ho vari považovať za neschopného tak hlbokého odmietnutia lásky – hriechu na smrť, že by ho to vyradilo z vplyvu každej posväcujúcej činnosti Cirkvi.

Nože teda, keď sa veriaci modlí, býva vyslyšaný v tomto spoločenstve spásy. Boh nás miluje v spoločenstve. Hoci každý človek má pred Bohom dôstojnosť osoby, jednako možno povedať, že nik nie je vyslyšaný, nik nie je svätý sám pre seba. I Kristus sám je Synom Božím pre nás „zmŕtvychvstalý pre nás“ (2 Kor 5, 15), je milovaný od Boha, pretože dal svoj život (Jn 10, 17), je chlieb z neba, ktorý sa požíva, je Boží Baránok, ktorý sa je.

Je zásluhou biblickej funkcionálnej teológie, že zdôraznila tento aspekt bytia Kristovho. Smrť, ktorou sa sám seba pozbavil pre ľudí, tvorí časť tajomstva jeho synovstva, nielen na veľkonočnom vrchole

Kandidát slovanského neba

Pred niekoľkými rokmi sme spomínali sté výročie narodenia a v tomto mesiaci (14. febr.) si pripomenieme takmer 40. výročie smrti pokorného ľudomila, učenca, adorátora našich národných a slovanských svätcov biskupa Thdr. Antonína Podlahu. Prírodným príspevkom dovoľujem si apelovať na milovaných gréckokatolíckych bratov a sestry, aby pochopili predpokladanú sväteckú osobnosť apoštolsky horlivého biskupa a veľkého Slovana a poprosili o ich modlitby, ktoré by zaplátili beatifikačné podmienky k oslaveniu tohto slovanského buditeľa náboženského a duchovného života u nás.

Otec biskup dr. Anton Podlaha žil v prelome storočia (1865–1932). Výraznosť jeho životného poslania hodnotí ho bohatou verejnou činnosťou i vzácnu vnútornou kvalifikáciou jeho čistého ducha. Výlučne náboženská práca biskupa Podlahu sa prejavila v priekopníckej aktivite na poli katolíckej teológie a v duchovnej ob-

rode národa tradíciou cyrilometodejskou a svätováclavskou, to je, podľa jeho vlastných slov, tradíciou pokoja, lásky a mieru. Je priekopníkom našej samostatnej nábožensko-teologickej tvorby. Jej prehľad sa prejavil v odbore biblickom, katechetickom, encyklopedickom, bibliografickom a vydavateľskom.

V časopise kat. duchovenstva, ktorý sám redigoval, vydával prílohu Slavica, kde sústredil prehľad mien a prác slovanských teológov s názvom Slavum litterae theologiae. Podstatu a životnosť kresťanského života nehľadal iba v teologických spisoch, ale predovšetkým v bytostnom prímknutí sa k domácej kresťanskej tradícii.

Miloval slovanskú dušu a zo srdca túžil po jej zakotvení v jednote cyrilometodejskej viery. So zasnulým arcibiskupom dr. Antonom Cyrílom Stojanom patria medzi našich prvých priekopníkov ekumenického hnutia, ktoré dostávalo tak veľmi sľubný výraz v velehradských stretnutiach už od r. 1907.

Bol obetavým pastierom duší. Bol mužom svätého poslania a keď pred 6 rokmi u nás vyšla kniha kanonika Jána Lebedu k storočnici biskupovho narodenia, dostala najvýraznejší titul: Sviatočný človek. Pre nás všetkých zostáva trvale príťažlivým vzorom a plnónádejným pomocníkom. V záujme spravodlivého ocenenia jeho životného poslania, úprimne túžime, aby presvedčenie o svätosti tejto neobyčajne silnej duchovnej osobnosti rástlo okrem iného aj z dôveryhodnej charakteristiky jeho súčasníkov.

Svoju spomienku na nášho veľkého biskupa a Slovana uzatváram výstižným výrokom jedného z našich najvýznamnejších slávistov univ. prof. dr. Vajsa, ktorý aplikoval na biskupa Podlahu slová známej legendy o sv. Metodovi: „...svätá, úctyhodná hlava, zhladiť na nás z výšok svojim orodovaním...“ a prosbou olomouckého arcibiskupa dr. Leopolda Prečana: „Hospodine, spas jeho dušu, povolaj ju k trónu Tvojej slávy a k svätým naším patrónom, ktorých toľko miloval!“

Thdr. Gustáv Čejka

tohto tajomstva, ale od počiatku jeho kenózy. (Pozn. red. Náuka, že sa Kristus pri vtelení vzdal božskej vlastnosti.) Takže nič nie je vlastné Kristovi v jeho synovstve, čo by tiež neprináležalo nejakým spôsobom ľuďom.

Ak človek prijme Boží dar, „obnovuje sa k obrazu svojho Stvoriteľa“ (Kol 3, 10), v ktorom je všetko jednota v Duchu (por. Jn 10, 30); k obrazu najšampu Krista, ktorý dospel k dokonalosti a stal sa „oživujúci duch“ (1 Kor 15, 45). Milosť zbožšťuje, čini bytosti účastnými na nej a ustanovuje množstvo v jednotu (1 Kor 10, 17).

Spása poskytnutá človekovi nie je teda nikdy výlučnou spásou tohto človeka. Čím je táto spása väčšia, čím viac je jeho, tým menej

je výlučne jeho, pretože tento človek je tým viac stvorený k podobnosti Boha, v ktorom všetky bohatstvá sú zjednocujúce.

Spása je vlastníctvo a podiel zároveň. Kresťan je vyslyšaný, keď vstúpi do spoločenstva a stane sa zdieľaním seba. Také je dielo svätého Ducha, ktorý je Láska; uskutočňuje jednotu viacerých a čini, aby spása jedného bola spásou tých, ktorých On miluje.

„Ak predpokladáme jednotu lásky s druhým, vtedy môžeme túžiť a úfať nejaké dobro pre druhého ako pre seba samého. V tomto zmysle môžeme dúfať pre druhého život večný, nakoľko sme s ním zjednotení v láske“ (Sv. Tomáš: Summa th. 2–2, 17, 3).

Dr. JÁN MASTILIAK

Liturgický život

Postavenie Služby Božej v duchovnom živote

V našej rubrike „Liturgický život“ venovali sme v minulosti a budeme venovať i naďalej pozornosť predovšetkým Službe Božej, lebo jej hlbšie poznanie a poznávanie je základným učivom vo všeobecnej škole zbožnosti a svätosti, ktorou nesporne je liturgický život.

V minulom ročníku nášho Slova prebrali sme v krátkosti dejinný vývoj Liturgie sv. Jána Zl. V tomto ročníku sa zameriame na jej vnútorné zhodnotenie a na jej rozbor a výklad po stránke obsahu i formy.

Hodnota Služby Božej je nedohľadná, áno, nekonečná. V nej sa nám ponúkajú najprístupnejšie možnosti na to, aby sme splnili všetky svoje podlžnosti, aké máme ako ľudia voči Bohu. V nej máme aj ľahko prístupné poučky o nábožnom živote. Ak si ich osvojíme, nadobudneme ľahkosť, zvyk správne obcovať s Bohom, žiť s Ním v priateľskom a detinskom pomere. Ak v tom vytrváme až do smrti, stane sa nám toto priateľstvo zárukou večného spolužitia s Bohom v sláve a v radosti Pána svojho v kráľovstve Božom na večnosti.

Prvoradou povinnosťou je: veriť v Boha i vo všetko to, čo nám k vereniu predkladá skrz svoju Cirkev. K splneniu tejto povinnosti nám najúčinnnejšie napomáha Služba Božia. Kto sa jej pozorne a nábožne zúčastňuje, po istom čase pozná teoreticky i prakticky všetky základné pravdy kresťanského učenia.

Ďalšou našou povinnosťou voči Bohu je, aby sme podľa viery aj žili, lebo viera bez skutkov je mŕtva – hovorí nám jasne svätý apoštol Jakub vo svojom liste (2, 26). Aj v tomto ohľade Služba Božia je výbornou základnou školou a okrem toho je samá najdokonalejší vonkajším prejavom našej viery i našej úcty voči Bohu. Účasťou na Službe Božej prejavujeme svoju vieru v Boha i úctu k Nemu spoločne, spoločenským, sociálnym, kolektívnym spôsobom, za prítomnosti najvyššieho Prostredníka všetkých ľudí u Boha: J. Krista. Je to teda najvznešenejší vonkajší prejav našej viery.

Viera nás učí, že Boh je najvyšší Pán, ktorému patrí všetka česť a sláva, božská poklona. Viera nás učí, že Boh je našim najväčším Dobrodincem tým, že svet stvoril a všetkým potrebným pre nás zaopatril, že svet zachránil pred večnou záhubou dielom vykúpenia a že dielom posväcovania ľudí ich pripravuje pre život večný. Veľkosť a množstvo týchto dobrodění i ich dôležitosť pre nás idú do nekonečna. Preto máme voči Bohu povinnosť nekonečne veľkej vďačnosti. – A nielen viera, ale aj naše vedomie nám vydáva svedectvo, že sme hriešni, proti Bohu mnohostranne previnení a že teda máme voči Bohu povinnosť Ho odprosovať, dávať Mu náhradu za krivdy a urážky, a to takú náhradu, aká by stačila na zmier nekonečne dôstojného Boha. – A taktiež nielen viera, ale aj

naše vedomie nám vraví, že máme mnohé potreby, že nám treba volať k Bohu o pomoc tak, ako deti sú nútené často sa dožadovať pomoci v rôznych záležitostiach u svojich rodičov.

Povinnosti: Bohu sa klaňať, česť a slávu Mu vzdávať, Bohu ďakovať za preukázané dobrodění. Boha odprosovať a Boha prosiť uznávali ľudia od Adama ako samozrejmosť a súčasne si boli vedomí toho, že tie povinnosti môžu najlepšie splniť iba prinášaním obetí. Preto máme záznamy už na prvých stránkach Biblie o prinášaní obetí Bohu.

Tie obety boli obyčajne štvorakého druhu: 1. – Obety chvály a poklony, 2. – obety vďaky, 3. – obety zmieru za hriechy a 4. – obety prosieb. Predpisy o takých druhoch obetí mali židia od Mojžiša. Obete takého druhu mali aj pohania.

V Novom zákone je samým Spasiteľom ustanovená iba jedna obeta, a tou je Služba Božia. Ona sama nahrádza všetky druhy obetí, lebo pri nej hlavným Kňazom i obetným darom Bohu za ľudí je taký Človek, ktorý je súčasne aj Boh, má hodnotu božskú a ktorého preto každý úkon má cenu nekonečnú. A ním je sám Syn Boží. Kňaz pri Službe Božej iba zastupuje neviditeľného Krista, je iba nástroj v Jeho božských rukách. Syn Boží sám ústami kňaza hovorí: „Toto je Telo moje... Toto je Krv moja...“

Vyššie uvedené riadky nám jasne ukazujú, v čom záleží vnútorná hodnota Služby Božej a ako je všestranná a nekonečná vo svojich účinkoch.

Jej hodnota záleží predovšetkým v tom, že je to nekrvavá obeta Nového zákona, pri ktorej sa Sám Spasiteľ obetuje tak ako na kríži, s tým rozdielom, že na kríži to urobil krvavým spôsobom a pri Službe Božej nekrvavým. Nakoľko však pri nej hlavným obetujúcim kňazom i obetným darom je sám náš vykupiteľ, Služba Božia má tú istú cenu, akú mala pred Bohom Spasiteľova obeť na kríži. Jej cena je nekonečná. A preto, že je v hodnote nekonečne cenná, dokonale nahrádza všetky druhy obetí. Je súčasne najdokonalejšou obetou chvály a klaňania, poďakovania, odprosenia i prosieb.

Kto si to živo uvedomí, nemôže neuznať, že sv. Liturgia je to najcennejšie a najvýznamnejšie, čo Cirkev dostala do daru od svojho božského zakladateľa v prospech svojich detí do konca sveta, že v nej máme nekonečné možnosti z každej stránky, že sa jej nezúčastňovať, ak môžeme, je veľkým opomenutím robiť dobré Bohu, sebe i iným, ani sa nemôže diviť, že Cirkev pod ťarchou ťažkého hriechu prikazuje zúčastniť sa celej sv. Liturgie pozorne, nábožne v každú nedeľu a v každý zasvätený sviatok a že odporúča vrele aj dobrovoľnú účasť vo všedné dni pre tých, ktorí môžu a majú na to čas aj v pracovné dni.

Kto si živo uvedomí cenu Bohoslužby, ľahko pochopí, prečo Cirkev svätá každú svoju slávnosť zavŕšuje a dovŕšuje Službou Božou a prečo si ju naši predkovia tak veľmi vážili, prečo neváhali ísť i viac ako hodinu pešky, len aby sa duchovne obohatili a splnili svoje hlavné povinnosti k Bohu. Je aj chvályhodný zvyk našich starých predkov, že tí, čo museli zostať doma v čase bohoslužby, v duchu sa vtedy spájali so svätými Službami, ako by boli nielen na jednej, ale na všetkých, čo sa končia po celom svete, a sami sa v tom čase modlili, ako znali a mohli. Také duchovné spájanie vrele odporúčame aj teraz všetkým, ktorí z nejakej vážnej príčiny nemôžu brať účasť na povinných bohoslužbách.

o. Ján Ďurkán

DOPLNKY K PREKLADU POHREB. OBRADU

1. V prosbách:

K.: ... prosme.
L.: Udeľ mu (jej, im), Pane.
K.: K Pánovi pomodlime sa.
L.: Pane, zmiluj sa.

K.: Lebo ty si vzkriesenie a život i odpočinutie zomrelého služobníka svojho... (služobnice svojej..., služobníkov svojich...), Kriste, Bože náš a tebe slávu vzdávame s' bezpočiatočným tvojim Otcom, s' presvätým, dobrým a oživujúcim tvojim Duchom — teraz i vždycky i na veky vekov.

L.: Amen.

K.: V blaženom zasnutí večný pokoj daj služobníkovi svojmu... (služobnici svojej..., služobníkom svojim...) a zachovaj jeho (jej, ich) večnú pamiatku.

L.: Večná pamiatka, večná mu pamiatka. Blažený pokoj a večná pamiatka.

2. Na dvore:

Verš hlas 8. Aleluja (3x).

Blahoslavení, ktorých si vybral a prijal, Pane.

Aleluja (3x).

A ich pamiatka z pokolenia na pokolenie.

Aleluja (3x).

Sláva Otcu... i teraz... vekov. Amen.

V tebe máme hradbu a prístav i blahoprajnú orodovnicu u Boha, ktorého si porodila, panenská Bohorodička, spasenie veriacich.

3. Na strane 3.

Požehnaný si, Pane, nauč ma tvojim prikázaniam.

Obraz som nevysloviteľnej tvojej slávy, aj keď nosím jazyvy prehrešení. Zmiluj sa nad stvorením mojím, Pane, a očisť ma svojou milosrdnou láskou. Do svojho otcovského náručia ma prijmi a učiň ma znova obyvateľom raja.

4. Na str. 5 (namiesto textu: Keď sa duša...)

K Pánovi, Bohu a sudcovi môjmu odchádzam, postaviť sa pred súd a zodpovedať sa za svoje skutky. Odporúčam sa do vašich prosieb — modlite sa za mňa, aby mi bol milostivý Spasiteľ v deň súdny, lebo hľa, rozlúčame sa a naozaj všetko ľudské je márnosť.

Prosíme vŕd. duchovných otcov a všetkých, ktorí dostali slovenský text pohrebných obradov, vydaný najd. ordinariátom v Prešove dňa 19. VI. 1970 pod č. j. 1741/70, ako prílohu ord. obežníka, aby na čistej zadnej strane citovanej prílohy si láskavo doplnili vyššie uvedené doplnky.

Móda a modernosť

„Mamička, čo dostanem k narodeninám — meninám?“ Zaiste poznáte to detské pritulné švitenie, keď pred svojím sviatkom ratolesť vyvieda, aký dar dostane. Netrepezlivé očakávanie je odmeňované vždy radostným vzrušením a uspokojením. A nech je to sebemenšia vecička, splňa účel vyplnenia detskej radosti. Každý dar pri akejkoľvek príležitosti má byť aj výchovným prostriedkom! Je treba už od malička viesť dieťky k tomu, aby nevznikali v ich túžbach neúnosné nároky a požiadavky. Rodičia, či príbuzní a známi, si veľmi často ani neuvedomujú nesprávnosť svojho konania, ak dieťa zahrňujú neúčelnými, ba vekove a mentalite dieťaťa nevyhovujúcimi a často neúmerne drahými darmi. Dieťa si veľmi skoro a rado zvykne na prehnané oslavy svojich sviatkov a na prijímanie veľmi cenných darov. Je stále viac a viac náročnejšie... A nech sa potom nikto nediví, ak milovaný synček, či dcéra stáva sa v priebehu rokov priberčivý v jedení, v osátení a naplnia svoj šatník stále novými, módnymi šatami, ktoré raz-dva oblečie a dosť... O módných

výstrelkoch už ani hovoriť netreba!

Mladí zvyčajne robia to, čo vidia u starších a čo im starší umožňujú... Z morálneho hľadiska nik nemôže nikomu vytýkať, ak sa časovo a primerane oblieka a upravuje! Žiaľ, skutočnosť je iná, a to aj u výslovne nábožensky založenej rodiny. Rodičia sa snažia dať svojmu dieťaťu maximum, pravda, aj za cenu svojho uskoknenia sa. V láske k dieťaťu i z obavy, aby dieťa nepocitovalo „komplex“ menejcennosti a držalo krok s „pani módou“ a vyrovnávalo sa svojím priateľom, priateľkám. Pritom nebadajú, že nároky dieťaťa sú ozaj neúmerne.

V niektorých chrámoch pri vchode sú výzvy pre ženy, aby prišli do domu Božieho vkusne upravené... Tieto výzvy nie sú nijako neopodstatnené! Veď často návšteva domu Otcovho, premieňa sa na prehliadku módných novôt a výstrelkov. Nezapierajme si túto skutočnosť a zamyslime sa nad ňou!

Pri rozhovore mnohí odpovedia, že musia sa odevom i celkovou svojou úpravou vyrovnávať svojím rovesníkom... Položme si však otázku, či je to správne? Veď nie pomýľe-

né a prehnané názory majú strhávať k nasledovaniu, ale striedmosť, lahodnosť a krása čistých bytostí aj na vonok majú byť vzorom a príkladom pre drahých!

Duchovnú ušľachtilosť, krásu a čistotu, vkus a zmysel pre morálny efekt, nezatiení žiadna extrémnosť a neprimeranosť vonkajšieho vzhľadu!

Vychovať takéto zdravé povedomie v človeku, je treba už od malička! Láskou, porozumením, primeranou zhovievavosťou aj tými podarunkami, či poskytovanými materiálnymi možnosťami a dobrami života. Ani jeden z tých aspektov nemôže byť samoučelný a prehnaný, lebo nesplní výchovné poslanie, ba spôsobí len defekty v duševnom vývoji dieťaťa i mladého človeka. Mat možnosti, ešte neznamená ich s hrdardom využívať! Skromnosť, zmysel pre vkus a krásu neznamená odťahovať sa od moderného spôsobu života a nevyužívať oprávnené a prirodzené danosti života! Nad všetkým musí vládnuť hodnota duchovnej krásy, ušľachtilosti a vznešenej jednoduchosť! Potom duchovné sebavedomie a prostota nebudú hrivnami menejcennosti, ale vzácnu hodnotou radosti života!

Tibor Fedorenko

SYMPATICKÚ RECENZIU nášho Kalendára 1971 priniesla vo svojom vianočnom vydaní Lidová demokracia a novoročné číslo bratských českých Katolíckych novín.

PŮTNIK SVĀTOVOJTEŠSKÝ 1971 — tradičný kalendár Spolku Sv. Vojtecha, i keď trochu oneskorene, predsa prichádza medzi svojich čitateľov.

Tohoročné vydanie proti minulo-ročným má inú, netradičnú formu, rozsah a úpravu. Bohatý obsah, pútavé čítanie a farebné obrázky budú príjemným prekvapením pre všetkých čitateľov.

Kalendár má 160 strán, formát A/4. Je farebne tlačený ofsetom. Vydáva SSV v Cirkvnom naklada-telestve. Cena 1 výtlačku 18 Kčs.

TREBIŠOVSKÝ CHRÁM Uspenia Bohorodičky, od vysviacky ktorého uplynulo v minulom roku 145 rokov, na veľkú radosť veriacich stal sa jedným z prvých našich farských chrámov, ktorý je centrálne vykurovaný.

BARDEJOVSKÁ GR.-KAT. FAR-NOST zaznamenala do svojej 70-ročnej histórie závažný prelom. Posledné vianočné sviatky tu oslávili už podľa nového štýlu.

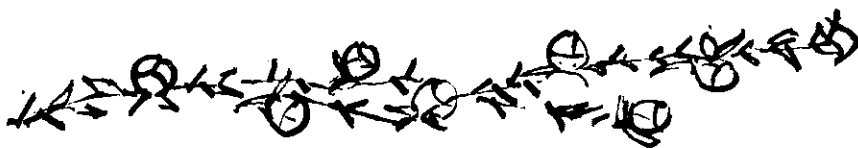
VISLAVA, filiálka farnosti Vyškovce, oslávila svoj chrámový sviatok i patróna svojho chrámu sv. Vasilu v nedeľu 10. januára t. r. slávnostnou sv. Liturgiou, ktorú slúžil duchovný správca farnosti o. J. Ličko. Snímka o. J. Cverčka zachy-čuje záverečný obrad tejto milej farskej duchovnej slávnosti.

KOŠICKÝ Gr.-kat. farský úrad hľadá schopného a ochotného kan-tora (dôchodcu) na kantorskú výpo-moc pri bohoslužbách v chráme na vŕšedné dni.

NOVOROČNÚ SV. LITURGIU v prešovskej katedrále tohto roku slúžil za asi-stencie miestneho duchovenstva Otec ordinár J. Hirka. V kázni, ktorú pri tejto príležitosti predniesol v priebehu Sv. Liturgie, vyslovil úprimné želanie po-žehnaného dobra od P. Boha v nastávajúcom novom občianskom roku ducho-venstvu i veriacim. Osobitne pozdravil a pripomenul patróna Otca biskupa Thdr. Hopku, ktorému v mene svojom i v mene duchovenstva a veriacich prial úprimné dobrožičenia hojných milostí, pevného zdravia a sily v jeho živote i práci.

OBNOVENÝ IKONOSTAS VO VÝŠNOM KOMÁRNIKU. K našej správe o po-sviacke obnovených objektov pamätného chrámu, ktorý sa nachádza v areáli štát. múzea duklianskych bojov, ktorú sme priniesli v novembrovom čísle Slova, vraciame sa ešte týmto záberom obnoveného ikonostasu.

V sobotu, dňa 2. januára t. r. na miestnom svätomichalskom cintoríne v Bardejove pochovali do rodinného hrobu pi Štefánia Korbovú, rod. Ho-levovú, šľachetnú a váženú matku zodpovedného redaktora našich časopisov o. dr. Emila Korbu.

Nebohá zomrela náhle v posledný deň uplynulého roku po dosiahnutí 65. roku svojho života.

Cirkevných pohrebných obradov, ktoré za asistencie miestnych a okolitých kňazov vykonali najdpp. kanonici košického biskupstva Thdr. Jozef Šesták, okr. dekan a Štefan Benkő, miestny r. k. farár, zúčastnil sa aj najd. Otec ordinár Ján Hirka.

Pri tejto smutnej rozlúčke odslúžil najd. Otec ordinár J. Hirka v starobyľom a pamätnom bardejovskom kostole sv. Egídia pri vystavených telesných ostat-koch zosnulej v sprievode vŕd. arcidekana o. Viktora Skorodenského, dekana o. Bartolomeja Demku z Košíc spolu s miestnym správcom gr.-kat. farnosti a dekanátu o. Štefanom Simkom obrad panychídy.

V smútočnom prejave v preplnenom historickom chráme Otec ordinár tľmočil svoju úprimnú spoluúčasť kňazskému spolubratovi, celému príbuzenstvu a uznan-livými slovami vyzdvihol ušľachtilé materské rysy a povahu tejto kňazskej matky, ktorú osobne poznal a úprimne si vážil.

VIČNAJA PAMJAŤ — NECH ODPOČÍVA VO SV. POKOJI!

V TOMTO ROKU UPLYNIE: 170 rokov č. Jozef Gaganec, rodák z Tvarožca a pozdejší druhý biskup prešovský začal navštevovať v Bardejove elementárnu školu — 135 rokov od menovania (20. marca) Gregora Tarkoviča prvým biskupom novozriadenej gréckokatolíckej biskupstva v Prešove — 120 rokov od vstupu dr. Mikuláša Tátha do kňazského seminára v Mukačeve a 95 rokov (16. januára) od jeho menovania za prešovského biskupa — 60 rokov od smrti biskupa dr. Jána Valyho (19. novembra) — 50 rokov č. sa olomouckým arcibiskupom stal veľký šíriteľ cyrilometodejského odkazu a priekopník dnešného sľubne sa rozvíjajúceho ekumenizmu ThDr. Anton Cyril Stojan — 35 rokov od menovania kardinála Eugena Tisseranta sekretárom Posv. kongregácie pre Východnú Cirkev. — 30 rokov od vydania prvého slov. prekladu Liturgie sv. Jána Zl., ktorú vydal v knihe Chváľme Boha o. kanonik P. Spišák.

Redakčné odkazy

Januárové dni nás, vedľa iných povinností, plne zamestnávajú vybavovaním expedície kalendárov, preto sme mnohým listom, dotazom a pripomienkam nemohli venovať náležitú pozornosť. K niektorým listom sa vrátíme v našich odkazoch neskôr, alebo odpovieme listovne.

Znovu však mnohých našich milých čitateľov prosíme, aby nám do redakcie neposielali objednávky kníh, ale priamo nakladateľstvu, v ktorom tá či ona kniha vyšla, alebo nech si ju objednáajú prostredníctvom n. p. Kniha. Toto upozornenie už nehodlame opakovat a prosíme vás, aby ste sa nehneváli, ak vaše objednávky zostanú v redakcii nepovšimnuté.

Všd. otcov dekanov prosíme, aby nám nahlásili okružie jubileá kňazov v duchovnej správe i na odpočinku v ich dekanáte. Ide predovšetkým o životné jubileá a výročia kňazskej vysviacky.

Všetkých prosíme, aby nezabúdali na našu rubriku Z dejín našich farností. Nebola zrušená, len nedostávame snímky a vhodné správy. Na niektoré tlačové chyby v našom kalendári 1971 nás zbytočne upozorňujete. Vieme o nich veľmi dobre a mrzí nás. Na časť takýchto chýb upozorňuje listkový dodatok Errata, vložený ako sa domnievame do prevažnej väčšiny výtlačkov kalendára.

Vo vianočnom čísle Slova upozorňujeme na nesprávne uvedenie mena kard. Villota i na to, že v Japonsku bolo do zvrhnutia atómovej bomby nie 10 tisíc, ale sto tisíc katolíkov.

Prispievateľov opäť veľmi zdvorilo prosíme, aby dbali na kultúru rukopisu. Píšte na stroji s 2 cm okrajom a 30 riadkov na jednu stranu. Neobjednané príspevky nevraciamy, nehonorujeme a vyhradzuje si právo úpravy každého rukopisu podľa uznania a potreby redakcie. Autorom snímok v tomto čísle je o. Jozef Cverčko. Rukopis tohto čísla bol daný do tlače 18. januára t. r.

Malé zastavenie v Michalovciach

Kto sa pozastavil pred budovou gr.-kat. fary i chrámu v Michalovciach, iste si všimol zmeny, ktoré svedčia o veľkej reštauračnej a budovateľskej aktivite miestneho duchovného správcu i jeho snaživých farníkov.

„Áno, museli sme takto, lebo všetko nám padalo. V chráme padal tzv. víťazný oblúk a boli obavy, že sa môže zrútiť a bolo sa čo báť, aby nás to nepozabíjalo,“ hovorí otec arcidekan J. Krlička a hneď svoju informáciu dopĺňa o ďalšie akcie, ktoré v uplynulom roku urobili v miestnom chráme. Najdôležitejšou bola premaľba chrámu. Otec J. Krlička nás informoval, že poslednú maľbu chrámu urobil pred 50 rokmi známy maľiar Orosz.

Zmienil sa aj o tom, že terajší gr.-kat. chrám v Michalovciach nie je pôvodný a v časoch Márie Terézie a Jozefa II. dostal definitívne terajšiu „teréziánsku“ podobu. Mal aj ikonostas, ktorý v tridsiatich rokoch pre veľmi silné napadnutie červotočom museli odstrániť. „Ako vidíte, nemáme ikonostas, preto to nahradzujeme veľmi vhodnou koncepciou majstra Rogovského,“ vysvetľuje o. arcidekan J. Krlička. Na víťaznom oblúku v centre vystupuje Spasiteľ. Pozadie vytvára tmavá modrá farba, aby lepšie vynikol majestátny Spasiteľ, ktorý akoby sa divákovi prihovára: Ja som to, nebojte sa! Ja vám pomôžem, Ja som Cesta, pravda a život... Ja som tichý a pokorný srdcom... Do toho všetkého sú začlenené aj apoštolovia, každý so svojou symbolikou. Je medzi nimi i Judáš, ale bez glorioly, ale so svojou najvýraznejšou symbolikou: mešcom a povrazom...“.

Divame sa na hlavný oltár s Bohorodičkou a na maľby pod víťazným oblúkom, kde sme postrehli symboliku svätých sviatostí a výrazné obrazy sv. solúnskych bratov. Aj ďalšie renovované obrazy nás hlboko zaujali. Starostlivý a neúnavný o. arcidekan Ján Krlička s nadšením vysvetľuje a pri rozlúčke z tohto krátkeho zastavenia v Michalovciach nemôžeme než úprimne mu poďakovať nielen za ohotný výklad, ale predovšetkým za jeho prikladnú iniciatívu, záujem a vytrvalé úsilie o chrám Boží a cirkevné objekty.

B. D.

NA SCHODOCH NAŠHO CHRÁMU stretol som sa nedávno so známym, ktorý v ruke mal podivnú knihu väčšieho formátu. Vracal sa totiž od knihára a tou knižkou bol náš časopis Slovo, celý uplynulý ročník 1970. Iste, že na tomto stretnutí i na tom, že niekto niesol zviazaný vlašjší ročník Slova nie je nič zvláštne. No toto stretnutie so zaničeným čitateľom nášho časopisu, ktorý sa poponáhľal dať si ho vkusne a ozaj úpravne zviazať, ma zaujalo.

Zo 16 čísiel na 184 stránkach je to ozaj úctyhodná kniha. Zalistroval som v nej a verte, zdalo sa mi, že držím v rukách čosi nové. Zastavím sa u každého obrázku a všimnem si každý príspevok, správu alebo informáciu. Keď však zalistujete do takéhoto knižne zviazaného kompletu od 1. čísla až do posledného, otvára sa vám pred duševným zrakom aj kus nášho života, nášho kraja, našej diecézy, našej farnosti i kus vlastnej duše. Nevdojak som si spomenul na prvý, predvlastný ročník 1969, ktorý mám doma v knižnici. Na tých niekoľko čísiel, ktoré vyšli na počiatku životného štartu Slova, na tých ani nie 50 strán jeho prvého ročníka — vtedy som sa zaradoval v duši... I tu sa odzrkadľuje tempo doby. Citíte rast a nielen čo do objemu, ale ako som pevne presvedčený, že aj čo do obsahu. A tá radosť, že náš časopis rastie, je posilňujúcou skutočnosťou, ktorú by sme si mali všetci radosťne uvedomiť a pričiňovať sa podľa svojich síl, schopností a možností, aby tomu tak bolo aj v budúcnosti.

Každý môže prispievať k jeho rastu. Zodpovednými a vhodnými príspevkami, snímkami a obrázkami ale aj rozširovaním a doporučovaním u ostatných. Je ozaj povzbudzujúce pozastaviť sa nad našim časopisom a sledovať v ňom ponor človeka do jeho vnútra, ako odvažne a citlivo odhaľuje jemné záhyby svojho ducha, svojej viery a svojho obradu. V meditáciách, úvahách, liturgických článkoch a pripomienkach, niekedy aj náročnejších príspevkoch, správach a komentároch, ponúka sa nám sebapoznanie s priznaním, že sme si navzájom podobní a blízki ako ľudia — naši spolubližní, naši bratia a sestry.

Kiež by naše Slovo i naďalej šírilo myšlienky podporujúce základné pravdy Spasiteľovho učenia o láske, najslachetnejšieho úsilia našej doby, ktorá usiluje o život v mieri, o šťastie a radosť pre všetkých. Kiež by naše Slovo upevňovalo mnohosľubné nádeje a snahy ekumenizmu, šírilo vzájomnú lásku a porozumenie medzi vlastnými veriacimi i voči všetkým našim kresťanským bratom a sestrám bez rozdielu cirkevno-náboženských, národnostných alebo obradových príslušností, voči všetkým ľuďom dobrej vôle!

o. Viktor Skorodenský

— ★ —

ekumenizmus

SV. OTEC PAVOL VI. na sklonku minulého roku prijal na audiencii leningradsko-novgorodského metropolitu Nikodima, ktorý stojí v čele zahraničnej komisie moskovského patriarchátu a do Talianska prišiel ako vedúci delegácie moskovskej pravoslávnej obce.

PATRIARCHA ATHENAGORAS menoval tajomníka prípravnej komisie všepravoslávneho snemu Damaskina Papandrea titulárnym metropolitom a biskupské svätenie mu hodlá sám udeliť.

V BUKUREŠTI sa bude v septembri t. r. konať na pozvanie rumunského pravoslávneho patriarchu Justiniána druhá časť známeho reznianskeho ekumenického sympózia.

V RÍME v predvianočnom období prebiehali zaujímavé a podnetné rozhovory medzi delegáciou najvyššej rady pre mohamedánske záležitosti, ktorá sídli v Káhire a zástupcami sekretariátu pre styk s nekresťanmi.

PRAVOSLÁVNÝ METROPOLITA Tsiter vo Viedni, do ktorého právomoci patrí okrem Rakúska aj Talianska, Švajčiarska a Maďarska, bude podľa správy českých Kat. novín mať nového sviäticeho biskupa, ktorý bude sídliť v Neapoli. Novým sviäticim biskupom sa stane doterajší generálny vikár Zervos, ktorý je známy svojim ekumenickým zmýšľaním.

PATRIARCHA ATHENAGORAS vo svojom vianočnom posolstve sa zaoberal, okrem iného, aj problémom mládeže, ktorá revoltuje, lebo hľadá nové formy života.

V PARÍŽI ZOMREL v pozhňanom veku 89 rokov známy priekopník a podporovateľ myšlienky ekumenizmu pastor Marc Bogner.

VERITAS, rakúske nakladateľstvo, vydalo päťjazyčný spevník Canticum mundi, v ktorom sú zhromaždené mnohé piesne a chorály, tvoriace akýsi prototyp jednotného spevníka pre všetkých kresťanov.

SVETOVÁ RADA CIRKVI bude i naďalej podporovať africké oslobodzovacie hnutie, ako to potvrdil na nedávnom zasadnutí nigerskej rady cirkvi v Lagose, generálny tajomník Svetovej rady cirkvi dr. Blake.

ARCIBISKUP RAMSEY, anglikánsky primas, po svojom návrate z cesty po južnej Afrike veľmi energicky odsúdil rasistickú politiku juhoafrickej vlády.

„Doterajšie skúsenosti, získané v ekumenických vzťahoch, jasne dokazujú, že tradicionalizmus nemôže byť istým prísľubom do budúcnosti. Pokles jeho sily nič nedokazuje lepšie, než nezaujím mládeže a „širokých zástupov“. Akoby cirkvi, zbor, zabudli na to, že sú soľou zeme a svetlom sveta i vtedy, keď je vo svete prítomná ako menšina.“

Cirkvi teda musí konať prenikavé sebaspytovanie k tomu, aby poznala príčinu vzniku nánosu v kanále, spájajúcom služby Božie s každodenným životom, a aby poznala tie jasné a prvoradé úlohy, plnením ktorých sa jej služby Božie cestou služby človekovi stanú vierohodnými.“

(Zo správy predsedu Synody Reformovanej kresť. cirkvi na Slovensku, Kalv. hlasy, č. 1, ročník 1971, str. 4.)

Žiť dnešok s Bohom

Jedno je isté: spojenie s Bohom vedie k blížnemu. Znamením, že náš vnútorný život je opravdivý a že sme zjednotení s Kristom, je v tom, že objavujeme blížneho. Ak sa vytratí náš blízny z nášho dialógu s Kristom, zameriava sa naša láska skôr na akési mýtické božstvo, ktoré nemá vôbec vzťah k ľudstvu, než na Krista z evanjelia.

Snažme sa pochopiť človeka v súvislosti s prostredím, tam, kde je, a takého, aký je, vniknúť do jeho podstaty, vnútorne mu porozumieť. Nie sme tu preto, aby sme súdili a odsudzovali, ale aby sme milovali láskou, ktorá všetko pochopí. Svet vie veľmi málo z evanjelia, ale to vie, že hlásame bratskú lásku medzi všetkými ľuďmi.

Zajtrajšie generácie budú čím ďalej tým menej chápať, ako to, že kresťania sú rozdelení do toľkých vyznaní. Nebude im jasné, prečo sa toľko plytvalo energiou, aby sa táto nejednota zdôvodnila, keď z dňa na deň vzrastá počet ľudí, ktorí o Bohu nevedia vôbec nič. Nestripia, aby sa najlepšie sily kresťanov vybíjali v dobre mienených, ale neplodných dišputách o pravosti jednotlivých vyznaní.

Lahko sa ústami vyznáva, že náš Boh je Bohom lásky. Ako to, že pohrdáme sebou navzájom, keď sa nazývame menom Kristovým? Všetci, ktorí sa nazývajú kresťanmi, mali by úzkostlivo dbať, aby neboli príčinou pohoršenia neveriacim a svetu. Veď si uvedomujeme, že svet má právo sa nám vysmievať.

(Z rovnomennej knihy R. Schutzta, vybral a prel. B. D.)

Pomoc rozvojovým krajinám

Rozvojovými voláme tie národy, ktoré len nedávno získali samostatnosť a preto nie sú ešte na takom stupni kultúry a techniky ako pokročilé národy, čo sa už dávno tešia slobode. Rozvojom hľadia dobehnúť, čo v minulosti nemohli dosiahnuť. Menujeme ich aj menej rozvinutými národmi.

Rozvojové národy sú miesta, v ktorých nedostatok vládne dosiaľ najcitelnejšie a najzreteľnejšie. Sv. Otec Pavol VI. píše, že v celých svetadieloch nespočetne mnoho mužov a žien trpi hladom, nesmierne veľa detí je nedostatočne vyživovaných, takže veľký počet ich umiera v mladosti, u mnohých je vzrast a duševný rozvoj ohrozený a tak celé kraje sú vystavené najpochmúrnejšej beznádeji.

Nie div, že sv. Otec Ján XXIII. za najväčší problém našej doby udáva otázku vzťahu medzi hospodársky rozvinutými a menej rozvinutými a či rozvojovými národmi. A smelo pred celým ľudstvom vyhlasuje: Všetci sme spoločne zodpovední za obyvateľstvo trpiace podvýživou.

Je teda povinnosťou nás všetkých bez rozdielu zvíťaziť nad hladom a odstrániť biedu. To je najbližšia úloha. Jej prirodzeným pokračovaním je vybudovať svet, kde každý človek, bez rozdielu pôvodu, náboženstva a národnosti by mohol viesť život skutočne ľudsky bez otročenia ľuďom alebo prírode dosiaľ nedostatočne zvládnutej.

Rozvoj národa závisí od ľudskej a finančnej pomoci, ako

uči II. vatikánsky cirkevný snem. Občania každého národa majú sa výchovou a odborným vzdelaním pripravovať na rozličné úlohy hospodárskeho a sociálneho života. U rozvojových národov je potrebná pomoc cudzích odborníkov, ktorí si pri tejto práci majú počínať ako pomocníci a spolupracovníci. Pokiaľ ide o materiálnu pomoc, má sa poskytovať vo forme darov, pôžičiek alebo peňažných investícií.

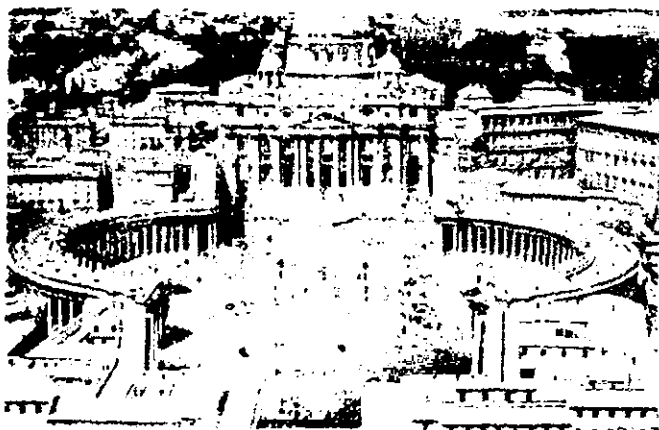
Rozvojové národy majú pamätať, že pokrok rastie predovšetkým z práce a schopnosti ich samých. Majú sa spoliehať v prvom rade na plné využitie vlastných prostriedkov a na zveľadenie vlastných vlôh.

Je vážnou povinnosťou pokročilých národov napomáhať rozvojové národy pri plnení týchto úloh. Preto majú prispôbiť svoje zmýšľanie a hmotný poriadok tejto pomoci.

V obchodných stykoch so slabšími a chudobnejšími národmi majú prizerať na ich záujmy, lebo slabé národy potrebujú príjmy na vlastné živobytie. Technickou, kultúrnou a peňažnou pomocou majú sa poskytnúť rozvojovým národom prostriedky, aby mohli dosiahnuť primeraný hospodársky rast.

Niektoré rozvojové národy by mohli značne zlepšiť svoje životné podmienky, keby prešli od zastaraného spôsobu poľnohospodárskej výroby k novým technikám, prispôbeným vlastným pomerom a keby nastolili lepšiu spoločenskú poriadok a spravodlivejšie rozdelenie vlastníctva pôdy.

Kresťania nech ochotne pomáhajú, najmä keď väčšia časť ľudstva trpí ešte toľkú biedu, že ani čoby sám Kristus

Motu proprio Sv. otca Pavla VI. zo dňa 21. novembra 1970 — Ingravescenscentem aetatem stanovuje, že počnúc 1. januárom roku 1971 — kardináli po prekročení vekovej hranice 80 rokov, nebudú sa môcť zúčastniť konkláve a voľby nového pápeža. Toto je po odporúčaní, aby biskupi po dosiahnutí 75. roku svojho veku podľa vlastného uváženia rezignovali na svoj úrad, ďalšie veľmi dôležité ustanovenie, týkajúce sa vnútornej správy Cirkvi a je bezapelateľné, nemožno sa proti nemu odvolať. Ak uvážime, že 80. rok ľudského života je už naozaj úctyhodný a len vo výnimočných prípadoch neprináša so sebou životnú únavu a mnohokrát aj telesnú indispozíciu na vykonávanie tak dôležitej funkcie v správe Cirkvi, toto opatrenie Sv. Otca pochopíme správne. Dá sa očakávať, že ak sa Sv. Otec Pavol VI. dožije 75. roku svojho veku, bude pravdepodobne rezignovať na svoj úrad, aby aj v tomto ohľade predišiel príkladom. Sprevedzajme modlitbami nášho Sv. Otca, aby všetky jeho rozhodnutia vyzneli v znamení pokoncilovej obnovy aj kňazskej a biskupskej služby Kristovi a duším v Cirkvi, a aby ich všetci takto chápali.

v osobe chudobných dovoľával sa lásky svojich učeníkov. Nech sa nedáva svetu pohoršenie tým, že niektoré národy, ktorých väčšina obyvateľstva sa hrdí kresťanským menom, oplývajú hojnosťou bohatstva, kým iné národy nemajú potrebných životných prostriedkov a sužujú ich choroby a všemožná núdza. Veď duch chudoby a lásky je slávou a svedectvom Cirkvi Kristovej.

Všetok ľud Boží, vedený slovom a príkladom biskupov, má podľa svojich možností odpomáhať biedam terajších čias, a to nielen z nadbytku, ale aj z majetku.

Koncil napomína katolíkov, aby v tomto úsilí spolupracovali s ostatnými kresťanmi, ba so všetkými ľuďmi dobrej vôle.

Sv. Otec Pavol VI. na medzinárodnom eucharistickom kongrese v Bombaji v Indii žiadal od vlád štátov založenie Svetového fondu, zriadeného z časti peňazí vydávaných na zbrojenie, z ktorého by sa pomáhalo najchudobnejším. Taký fond by zabránil mrhaniu peňazí, ktorými sa len zväčšuje strach na celej zemi. V dobe, keď toľko národov trpí nedostatkom, preveľa rodín žije v krajnej núdzi, mnoho ľudí v nevedomosti, chýbajú školy, nemocnice a domy, vydávanie miliárd na stále ničivejšie zbrane je neznesiteľnou nerestou.

Účinnou pomocou sa umožní rozvojovým národom, aby sa stali strojcami svojho pokroku a vlastnej šťastnej budúcnosti. Mladšie a slabšie národy dožadujú sa účasti na výstavbe lepšieho sveta. Toto ich volanie je oprávnené, treba mu na-

WICKERTOV INŠTITÚT v Tübingách na otázku, či sú za pápežové cesty do sveta, dostal takéto odpovede: 57 perc. opýtaných katolíkov bolo „za“, 33 perc. „proti“ a 10 perc. bolo indiferentných. Z protestantov 61 perc. bolo „proti“, 29 perc. „za“ a 10 perc. indiferentných. Hľa, koľko hláv, toľko mienok! Smerodajné sú však slová Sv. Otca Pavla VI.: „Láska Kristova nás núti kázať pravdu, uľahčovať kríže, oznámiť posolstvo spásy a posväcovať ľudí.“ (KN)

Dr. FRANTIŠEK MONTINI, mladší brat Sv. Otca, náhle zomrel 8. januára t. r. vo večerných hodinách po návrate z pracoviska vo svojom byte v Brescii. Sv. Otec hneď na druhý deň slúžil za pokoj duše zosnulého zádušnú sv. službu Božiu vo svojej súkromnej kaplnke. Zomrelý dr. F. Montini mal 70 rokov a príčinou smrti bola slabosť srdca.

BISKUPI V MEXICU prijali a súhlasne pozdravili vládny program nového mexického prezidenta Echeverria, ktorý žiada radikálne zmeny v poľnohospodárstve, školstve a výchave.

BISKUP LINZI dr. Zauner vysvätil neskôršie povoláného kandidáta na kňazstvo priamo v továrni, v ktorej tento novokňaz pracoval pred svojím vstupom do kňazského seminára.

V MAČARSKEJ ĽUDOVEJ REPUBLIKE zložila sľub vernosti republike do rúk predsedu prezídia MĽR Losonciho a v prítomnosti kaločského arcibiskupa dr. Ijjasa nová predstavená Rádu školských sestier sr. Magdalena Karpáthyová.

ARCIBISKUP CASAROLI, tajomník rady pre mimoriadne záležitosti Cirkvi, vyhlásil, že si Sv. Otec neželá užívanie termínu schizma v súvislosti s čínskymi biskupmi, ktorí boli vysvätení bez súhlasu Sv. Stolca.

V JERUZALEME, v kostole sv. Hrobu, slávnostne intronizovali pred vianočnými sviatkami nového latinského patriarchu pre Svätú zem otca J. J. Beltrittiho, ktorý nastúpil na miesto zosnulého patriarchu A. Goriho.

KARD. DÖPFNER, predseda nemeckej biskupskej konferencie, vyhlásil nedávno, že robotníci z iných štátov sú v Cirkvi bratia a sestry, nie cudzinci. Nariadil, aby sa im v Nemecku hlásalo evanjelium v ich rodnej reči.

čúvať a podľa toho konať. Lebo len vtedy, keď toto dosiahnu, budú sa cítiť naozaj rovnými so všetkými národmi, ba dostanú odvahu zápoliť v kultúrnom, technickom i sociálnom napredovaní.

Tých, čo počujú volanie trpiacich národov a patrične naň odpovedajú primeranými skutkami, Sv. Otec Pavol VI. volá apoštolmi pravého rozvoja. Usilujme sa nimi stať podľa možnosti všetci. Zakončme túžbou Sv. Otca Jána XXIII., aby pre všetky národy nastali časy blahobytu, radosti a pokoja.

Dr. Ján Bubán

S Kristom sme duchovne spríbuznení. Táto príbuznosť je živá, ak plníme jeho odkaz a vôľu jeho Otca. Mária to dokázala vynikajúco.

Pred Bohom nie je rozhodujúce to, čo spôsobuje vonkajší efekt, ale neúnavná snaha realizovať to, čo zodpovedá Božiemu zámeru s nami.

Dokiaľ žijeme, ohrozuje nás zlo. A čím viac podliehame falošnej sebaistote, tým ľahšie nás zasakčí pokušiteľ... Len bdelosťou s Kristom môžeme bezpečne obstať.

(Z myšlienok na všedný deň)

Kamikadze

(Příběh letce-samovraha)

Vo februári pred 8 rokmi bol vysvätený za kňaza mladý Japonec Ján Shirieda „človek spravodlivý“. O stretnutí s ním vo večnom meste rozpráva poľský kňaz Olgierd Nassalski.

Tmavý, živý, veľmi inteligentný o. Shirieda má vo svojom zraku čosi, čo púta pozornosť, čo človeka núti, aby ho počúval, a nedovoľuje spýťovať sa. Neobyčajné dejiny jeho povolania sú v ňom také živé a on ich tak prežíva, že napokon ani nie je potrebné mnoho sa pýtať. Dialóg sa rýchlo zmenil na monológ:

„Váš otec bol vraj budhista. Nazaj?“

„Áno, a to veľmi horlivý, ako aj všetci členovia našej rodiny, i ja som až do 18. roku svojho života. Každý deň ráno som konal rituálne modlitby na prahu nášho bytu a potom som pred Budhovou sochou skladal ryžovú obeť. Otec zomrel v r. 1937. Zahynul v čínsko-japonskej vojne ako dôstojník pechoty. Pretože som bol potomok sumurajov (šľachticov), rozhodol som sa pomstiť jeho pamiatku a už vo svojich 14. rokoch som dostal od matky dovolenie zapísať sa do radov „kamikadze“, letcov-samovrahov. Zaradili ma do leteckého oddielu „vakazaterov“, to znamená „sviežich višňových kvetov“. (Bola to básnická narážka na našu mladosť, ktorá mala, podobne ako lístok višňového kvetu, padnúť na zem skôr než by zvädla.)

Pozeral som na otca Shiriedu a bol som dojatý jeho slovami. On však pokračoval:

„Byť „kamikadze“ nebolo u nás prejavom fanatizmu. Bola to jednoduchá túžba urobiť zo seba dokonalý dar pre vlasť: bolo to povolanie k vyššiemu ideálu. Moji kamaráti spievali, keď išli umierať. Pre tých, ktorí boli určení vykonať poslednú úlohu vo svojom živote, konali sa slávnostné pohrebné obrady a oni sami sa na nich zúčastňovali. Potom sa na ich počesť usporiadal veľkolepý obed, pri ktorom sa podávalo cisárské víno. No oni sami len málokedy mohli niečo zjesť, či vypíť... Boli takí odvážni a úprimní! Som presvedčený, že ich raz nájdem v raji.

V ten deň, keď som robil svoj prvý cvičný let, stalo sa niečo, čo sa už nedalo zmeniť. Bolo to práve 9. augusta 1945 – v deň výbuchu atómovej bomby v Nagasaki. Množstvo nepriateľských lietadiel sa vrhlo na jedenásť našich útočných strojov. Mój pilot, kapitán Kobayaschi, bol vynikajúci letec. Keď zbadal nebezpečenstvo, ponoril sa do oblakov a začal krúžiť v blízkosti vrcholu hory Kirischima. Ale keď sme už nemali benzín, museli sme sa napriek všetkému spustiť na zem. Dostali sme sa priamo do stredu amerického útvaru. Počul som rachot guľometov. Vzápätí ma však ostrý pilotov manéver nachvíľu pozbavil vedomia. Keď som sa

prebral, naše ťažko poškodené lietadlo ešte letelo. Ale kapitán vo svojom pilotskom sedadle už umieral. Nemohol som použiť padák, pretože sme leteli veľmi nízko. Začal som triasť kapitánom. Ten ešte zozbieral posledné sily, uchopil vodičskú páku, a keď sme sa prudko stočili, pristáli sme v malom háji. Lietadlo sa prevrátilo a mňa ten náraz vyhodil na strom asi o 20 m ďalej. Zachránil ma telocvik, ktorý som oddávna pestoval. Na nešťastie však lietadlo o chvíľu vybuchlo. Kapitán sa už nedostal zo svojej kabíny. Z 13 ľudí vyslaných na výpravu prežil som to všetko iba ja. Bolo 11 hodín 10 minút. A 7 minút predtým zničila atómová bomba Nagasaki.

Po týždni sa táto strašná vojna pre nás skončila. A bol zároveň aj koniec mojich vlasteneckých snov. Smutný a zártený som sa vrátil k rodine do Migakonoje v blízkosti Nagasaki.

„A práve vtedy došlo k vášmu obráteniu?“

„Áno. Keďže náš dom bol zničený, bývali sme v nezdravej pivnici. Chceli sme si postaviť nový príbytok. Medzi japonskými pahorkami je dosť dreva, ale nemali sme klinec. V Migakonoje práve stavali katolícki misionári kostol. Vždy som cítil odpor ku krádeži... Ale vykonať tento mrzký čin na škodu Európanov, a dokonca na škodu misionárov sa mi zrazu zdalo takmer skutkom hodným chvály.

Preto som raz cez poľudnie, keď robotníci odpočívali, vkradol do skladišta a nabral som si klinec. Ale zvedavosť ma poháňala, aby som vyliezol ešte na okno domu, v ktorom bývali kňazi a nazrel som dnu. V tej chvíli kňaz, čo sa modlil pozrel na mňa. Ani dotyk elektrického prúdu by mnou nebol silnejšie otriasol. Zlomok sekundy som sa nemohol pohnúť z miesta, ale vzápätí som vzal nohy na plecia. Misionár ma však čoskoro dobehol svojimi veľkými krokmi. Už som si predstavoval, ako ma vedú do väzenia, do akej hanby uvediem rodinu, ja, ktorého nazývali „spravodlivým človekom.“ Zahanbený som ticho povedal: „Potreboval som klinec. Ukradol som ich, to je pravda; urobte so mnou, čo len chcete, ale veľmi vás prosím, neprezraďte to mojej matke.“

Modrooký otec neodpovedal. Priviedol ma do skladi, nabral do oboch rúk klinec, koľko sa len dalo a ozval sa: „Ak ešte budeš potrebovať, vyhľadaj ma.“

Prekvapenie mi vyrazilo dych. V noci som nemohol zaspáť. Nikdy by som nebol pomyslel, že na tomto svete môže jestvovať takáto veľkodušnosť. A na druhý deň som sa vrátil k misionárovi: „Sníval som o tom, že sa stanem dôstojníkom. Teraz som sa toho zriekol. Chcem sa podobovať vám. Prosím vás, naučte ma, čo mám robiť, aby som to dosiahol.“ Vtedy mi misionár prvýkrát rozprával o Kristovi a o jeho náuke, plnej lásky. Potom prišli ďalšie lekcie, ale na tie už chodil i mój brat a moja sestra. 15. au-

gusta 1948 sme sa všetci traja stali kresťanmi. Zostávala už iba naša matka, horlivá budhistka, ktorá takéto niečo pokladala za zradu. Nechcela ju pripustiť. Ale добрôta o. Roncato, ktorý bol priateľom jej troch detí, premohla napokon jej odpor. Začala sa učiť katechizmus. V svojej prostote, s úctou a dôverou k človeku, ktorý pred ňou stál, neodmietala nič z toho, čo jej vysvetľoval. Keď o. Roncato začína vysvetľovať nejakú ťažšiu otázku, matka mu hovorievala: „Vy tomu veríte, však? To mi stačí. Určite ma nechcete oklamať. Aj ja tomu verím.“ Čoskoro mohla prijať krst. Od tej chvíle bola celá naša rodina kresťanská.

„Ako ste sa stali kňazom?“

„Aj za to vďačím o. Roncato. Moje kňazské povolanie sa zrodilo za tragických okolností. Bolo to 15. februára r. 1955 v tokijskej štvrti Suginami. Náhle vypukol strašný požiar v dome obývanom mnohými dôchodcami. Ľudia, vydesení plameňmi, skákali dole z 1. a 2. poschodia. O. Roncato tu býval. On a jeho spolupracovníci urobili všetko, čo bolo v ich silách pre zachranu postihnutých. Keď o. Roncato zazrel v plameňoch 26-ročného Japonca Jána Myogano, vrhol sa bez váhania do ohňa, aby ho zachránil. Ale už bolo neskoro. Vo chvíli, keď schytil svojho spolubratu do náručia, plamene zachvátili okno i rebrik, ktorý bol oň opretý. A na druhý deň ráno sme našli obe telá spletené do seba a zuhoťnatelé. Práve v ten deň som sa rozhodol, že zaujmem miesto po tomto obdivuhodnom misionárovi. Sedem rokov bol mojim najlepším priateľom.“

„Odkedy ste kňazom?“

„Od 11. februára 1963. Za kňaza som bol vysvätený v Turíne spolu s 26 spolubratmi, ktorí predstavovali 15 národností. Mal som to šťastie, že svoju prvú Službu Božiu som obetoval v prítomnosti matky svojho milovaného priateľa o. Roncata a podal som jej sv. prijímanie – ako svojej vlastnej matke. Starosta obce Noala (pri Benátkach), ktorá je rodiškom o. Roncata, vyhlásil ma za jej čestného občana. Takto som dvakrát zastúpil svojho priateľa pred jeho matkou.

Moja matka, ktorá ostala v ďalekom Japonsku, napísala mi len jednoducho: „Syn môj, modlim sa za teba! A zrnká svojho bambusového ruženca posúvam tak často, že všetkými tými Zdravami – Bohorodice Divo – by sa dalo spojiť Japonsko s Talianskom.“

(O. Nassalski – Al. Lázecký)

MYŠLIENKY NA VŠEDNÝ DEŇ

Ak sa nebudeme stále vracáť k Evanjeliu a nenecháme ho pôsobiť na seba, naša viera nebude mať pevné korene.

— ★ —

Duch Boží, ktorý je v nás od chvíle sv. krstu, nás usposobuje pre poznanie vôle Božej: hlasom svedomia, počúvaním slova Božieho, čítaním sv. Písma alebo aj rozhovorom. Ale od omylu a pokleskov nás to všetko automaticky nezachráni.

— ★ —

Aby sa dobro uplatňovalo slobodne, je tu stále možnosť aj pre zlo. Boh nikdy nezasahuje ihneď. Je však stále tu. Bdie nad semenom, ktoré každý z nás v znamení dobra rozosiava a dáva mu vzrast i dozrievanie.

— ★ —

Padnúť nie je hanbou. Zostať však ležať je ňou dvojnásobne.

— ★ —

Naozaj si myslím, že dobrým slovom už nič nedosiahnem ani nikoho nepovzbudím? Skúsím to ešte raz!

— ★ —

Spasiteľova výtku: Prečo ste maloverní? — nechce nás odzbrojiť, ale vzbudiť v nás zrelšiu a živšiu vieru.

— ★ —

Naša modlitba je prázdna a neúprimná, keď naše skutky nie sú podľa vôle Otcovej a nie sme ochotní prosiť o odpustenie i odpúšťať bližným.

— ★ —

Božieho Syna obklopovali tak často celé zástupy chudobných a trpiacich. A nám tak ťažko padne zniesť určitého človeka, ak je nám nesympatický, neprijemný alebo na farchu, čo i len na chvíľu...

(Vybral a prel. M. SKALA)

VÔĽA BOŽIA A VÔĽA NAŠA

Môj priateľ rozprával mi tento dojímavý príbeh zo svojho života:

Bol som na vojenskej základnej službe. Mali sme práve cvičenie v teréne a ja som mal službu pri telefónnej ústredni. Naraz telegram. Bol adresovaný mne, adresu som preto ani nepísal. Doma sme čakali prírastok v rodine, preto som bol veľmi zvedavý na obsah telegramu. Sotva som počul slová „narodila sa vám...“, slúchadlo mi vypadlo z rúk a zaliali ma slzy. Ani neviem, ako dlho som zostal v takom položení, keď naraz ma trhne veliteľ a pýta sa, čo sa mi stalo, či ma treba vymeniť. Až po čase som sa zmohol na niekoľko súcich slov i povedal som: „Máme už dve dievčatká. Čakali sme tretie dieťa, s nádejou, že to bude chlapec. A tu znovu dievča“. Veliteľ zaliali slzy a potom povedal: „Som 25 rokov ženatý, dieťa ale nemáme. Tak radi by sme boli, keby sme mali chlapca alebo dievča, — a vy si ešte vyberáte?!“

Udalosti v našom živote, sú neraz ako židovské písmo, ktoré sa musí čítať od konca. Často len pri konci vieme, k čomu bolo dobré to, alebo ono, i keď spočiatku nestretlo sa to s našou vôľou a súhlasom. Zámery Božej Prozreteľnosti nie sú nám vždy jasné a hneď prijateľné. Jedno je však isté, že je to dobrá vôľa nášho dobrotvného Boha, z rúk Ktorého odovzdané prijímajme všetko.

a. František Dancák

P. G. Hlbina:

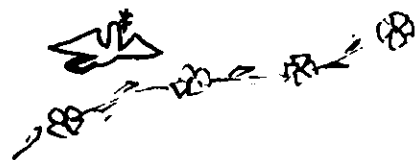
POHREB MATKY

(Dr. Emilovi Korbovi)

Do zeme sa skryli do tmy krti.
Potom pochovali do nej mamu
a jej dušu viedol anjel smrti
do neba jak do božieho chrámu,
kde sám Pán Boh vo večnosti
súdi hriech a spláca čnosti.

Potom pochovali v hrobke mamu.
Prežila už v láske ľudskú drámu,
preto smrť ju vzala celkom samu
do tajomnej ríše hviezd a svetla,
kde sa v láske s Kristom stretla.

Január 1971.

PANYCHÍDA

Chór jedli
spieva panychídu
nad príbytkami mŕtvych
Zástupy živých
klaňajú sa
ich pamiatke

Clivé menovky
ich sprítomňujú,
prihovárajú sa
lahodným vankom

Tikot života
je nemilosrdný
Okamih post minulosti
a budúcnosti

V posvätnom tichu
som osamelým ostrovom
Nepokoj mi preniká dušu,
povodeň sa valí
do očí...

Srdce—záväzie spomienok
nezmerateľného času
Stráže topoľov
sledia za mojou hviezdou
života a noci...

A. Lambert

MIEROVÁ CENA JÁNA XXIII.

Svätý Otec Pavol VI. udelil po prvý raz mierovú cenu Jána XXIII. Prvou laureátkou tejto ceny je Matka Terézia, generálna predstavená Kongregácie charitatívnych misionárok, ktorá už dvadsať rokov pracuje v ústave malomocných v Indii. Základina mierovej ceny Jána XXIII. pochádza z kapitálu Balzanovej mierovej ceny, ktorú dostal bl. pamäti pápež Ján XXIII.

Keď mal Boží Syn 40 dní, jeho matka, Presv. P. Mária, ho podľa predpisov Mojžišovho zákona predstavila v jeruzalemskom chráme. Priniesla zaň aj výkupnú obeť ako predpisoval Starý zákon: dve hrdličky alebo dvojčie holubät.

Tam sa stretli s prorokom Simeonom, ktorý bol človekom spravodlivým a bohabojným. Jemu vnuknutím Ducha Sv. bolo prisľúbené, že neumrie, dokiaľ neuvidí prisľúbeného Mesiáša. Aj on prišiel vtedy do chrámu a vzal dieťa do svojho náručia a velebil Všemohúceho Boha svojim chválospevom: „Teraz prepustiš, Pane, služobníka svojho podľa slova svojho v pokoji, lebo moje oči videli Tvoju Spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov...“

Požehnal aj Matku Božieho Syna, Jeho pestúnovi Jozefovi a P. Márii predpovedal, že jej dušu prenikne meč bolesti. Presvätá Bohorodička sa podvolila Božej vôli, podľa ktorej mala byť matkou sedembolestnou, lebo jej Syn bude mužom bolesti.

Sv. evanjelista Lukáš, ktorý podrobne líči stretnutie Pána so starúckym Simeonom, zakončil stať tejto časti svojho sv. evanjelia slovami: „A keď vykonal všetko podľa zákona Pánovho, vrátili sa do Galileje, do svojho mesta Nazareta. Dieťa však rástlo a mocnelo, plné múdrosti a milosť Božia bola v ňom.“ (Lk 2, 39–40)

Byť dobrým dieťaťom dobrých rodičov

Často pripomínam deťom a bude dobre to znova zdôrazniť nám všetkým, že je veľkým darom Božím a milosťou mať dobrých rodičov. Najmä dieťa z kresťanskej rodiny si to má hlboko vstrepovať do svojho srdca.

Prečo?

Len čo sme sa narodili, naša kresťanská mamička žiada svoje dieťa a vidiac, že je v poriadku, žehná ho sv. krížom. Možno, že ešte sme neboli na svete, keď naši rodičia nám vybrali krstných rodičov. Im nešlo o formalitu, alebo o dary, ktoré je zvykom pri takej príležitosti dávať, ale o podstatu veci. Krstní rodičia totiž zastupujú vlastných rodičov, a to nie tak vo veciach hmotných, ale predovšetkým duchovných. Oni nesú zodpovednosť za našu výchovu, za to, aby sme boli dobrými nasledovníkmi nášho Spasiteľa a ozajstnými uskutočňovateľmi Božích prikázanií.

Rodičia sa starajú, aby sme nemali iba krstných rodičov, ale predovšetkým, aby sme boli pokrstení. V katolíckej cirkvi podľa nášho obradu sa zároveň so sv. krstom udeľuje i ďalšia dôležitá sviatosť: sv. birmovanie. Tým sa stávame členmi sv. Cirkvi, dieťkami Božími a Kristovými vojakmi.

Keď dosiahneme 9. alebo 10. rok svojho života, privádzajú nás k ďalším sviatostiam: k sv. pokániu a prijímaniu, čiže ideme prvý raz k sv. spovedi a prvý raz prijímame najsvätejšiu Eucharistiu.

Rodičia s našim duchovným otcom nás nevedú len k sviatostiam a k ich prijatiu, ale dennodenne nás nabádajú k príkladnému, zbožnému a svätému životu. Mali by sme si vážiť toto úsilie našich milovaných rodičov a mali by sme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby ich dobrá snaha bola korunovaná požehnaným úspechom.

Dobré dieťa svojich dobrých rodičov miluje a svojou poslušnosťou, vzorným plnením všetkých povinností, skromnosťou, pozornosťou a láskou k nim najlepšie ukazuje, že naozaj chce byť dobrým dieťaťom Božím, svojich milovaných rodičov i celej našej spoločnosti!

o. Ján KRÍČKA

LISTUJEME V KATECHIZME:

Čo je Eucharistia?

Eucharistia, alebo sviatosť oltárna je jednou zo siedmich sviatostí, v ktorej pod spôsobom chleba a vína je prítomné vlastné telo, krv, duša a božstvo nášho Spasiteľa.

Kedy založil Syn Boží túto sviatosť?

Náš Spasiteľ ju ustanovil pri poslednej večeri, keď vzal do svojich rúk chlieb, požehnal ho a dal svojim apoštolom, hovoriac: „Vezmite a jedzte, toto je telo moje“. A potom vzal víno, požehnal ho a podobne povedal: „Vezmite a pite, lebo toto je moja krv... Toto robte na moju pamiatku“. Vtedy premenil chlieb na svoje telo a víno na svoju krv.

Prečo sa nám dáva Spasiteľ v najsvätejšej Eucharistii v podobe chleba a vína?

Pretože nás chce poučiť, že najsv. Eucharistia je ozajstným pokrmom a nápojom našej duše.

Čo znamená prijímať?

Prijímať znamená prijať nášho Spasiteľa vo sviatosti najsv. Eucharistie. Sv. prijímanie nás užšie spája s Ním a všetkými našimi bratmi kresťanmi.

Ako má byť pripravená naša duša?

Pri prijímaní najsv. Eucharistie má byť naša duša v stave posväcujúcej milosti a má mať dobrý úmysel, to jest túžbou páčiť sa Bohu a stať sa lepšou.

Aké povinnosti máme voči najsv. Eucharistii?

Kľaňať sa Jej, mať v úcte miesto, kde sa prechováva a často Ju navštevovať a takto stretávať sa v modlitbe a poklone so sviatostným Spasiteľom čo najčastejšie.

SLOVO O VĎAČNOSTI

Veľmi rád čítam spisy veľkého ruského spisovateľa Turge-neva. Napísal mnoho krásnych legiend. Niektoré dojímavo upútavajú a nenútené vytvárajú aplikáciu pre jednotlivcov i pre rodiny dneška. Škoda, že nie sú verejnosti, najmä mládeži, tak známe, ako by mali byť.

Jedna z nich hovorí o hostine, ktorú Boh usporiadal na počesť všetkých čností. Na tejto hostine sa stretli čnosť po-kory, čnosť tichosti, čnosť lásky a vľúdnosti... atď. Boh sa pozeral, ako sa pozvaní hostia zabávajú. Všetko sa dialo v medziach normy nebeského bontonu. Len dve čnosti sa správali príliš cudzo. Bola to dobrota a vďačnosť. Obidve boli prekvapené, že sa vo svojom živote ešte nestretli.

Myšlienka legendy je naozaj zaujímavá, zarážajúca a žiaľ, aj v našom živote veľmi pravdivá. Je veľmi smutné, že za dobro nemožno čakať vďaka ani od tých, ktorým to naria-duje štvrté prikázanie Božie. Niekedy nad touto skutočnosťou srdce ľudské kvácal!

Koľko bólu pripravuje dieťa rodičom, keď nevie z príle-žitosti menín alebo narodenín poblahoželať! Ako srdce mat-kino kváca, keď dieťa za bohaté darčeky nevie ani poďa-kovať! Lásku otca a matky nevie si vážiť ani toľko, aby pri-rodzene preukázaným úsmevom vyslovilo slovo vďaky, ne-hovoriac o inom prejave vďaky.

Zmiešané pacify sa ma zmocnili, keď rodičia čakali bla-hoželanie na Nový rok od svojich detí a keďže sa im od ich detí nedostalo, vyslovili svoje úprimné blahoželanie ro-dičia deťom, ktoré sú absolventmi strednej alebo odbornej školy. Kde je tu citlivý prístup k tým, ktorí nám venovali všetko, čo mali, ktorí nešetrili ani čas, ani peňaží, ba ani iných obetí, aby nám spríjemnili študentské roky, aby nám spríjemnili najkrajšie sviatky roka?! Ó, mládež, ktorá všetko máš, na čo si len pomyslíš, neohrozuješ dobroťou rodičov, ani dobrodincom, ale zamysli sa! Máš možnosť poznať via-cej, ako poznávala mládež minulosti, máš viacero prostried-kov k pravému poznaniu i k správnej výchove, ako malá mládež minulosti i dávnych vekov.

Aristoteles bol učiteľom a vychovávateľom najväčšieho vojvodu staroveku Alexandra Veľkého. Vďačnosť Alexandra Veľkého voči svojmu vychovávateľovi bola tak veľká, že dal Aristotelovo mesto, kde sa narodil, Stageiru, znova vybudo-vať a prebudovať na nové mesto. A keď dobyl Perziu, ve-noval Aristotelovi 800 talantov a vyhlásil: „Ak mi rodičia dali život, tento ma naučil dobre žiť, preto mu vďačím za všetko, čím teraz som!“ A nesmrteľný Platon vzdával denne svojmu pohanskému božstvu vďaka za dvojakú milosť, že bol vychovaný v civilizovanom Grécku a že mal za svojho učiteľa Sokrata. Veľký Cicero, volá vo svojej reči „Pro Archia“: „Vďačnosť k rodičom krásli vaše mladé roky!“

Ak sa doteraz v našom živote vďačnosť a dobrota ne-poznali, usilujme sa, aby boli najlepšimi priateľkami. Nech ich priateľstvo je nerozborné, ba večné, či už v poriadku prirodzenom, tobôž v poriadku nadprirodzenom! Spomeň čas-to na slová básnika: „Buď len vždy láskavý, dobrý a milý!“

Vďačnosť je prejavom skutočnej sily!“

Napokon slová básnika nech sú pre nás život-ným predsavzatím, ktorým chceme napraviť doterajšiu svoju nevďačnosť a nepozornosť k tým, ktorí nám v živote preuká-zali čokoľvek dobrého:

„Tri kľúče k srdciam ti ukujem: milerád, prosím a ďaku-jem!“

Potom bude menej slz a viac úsmevov, menej bólu a viac radosti, menej hnevu a viac pokoja i mieru pod stromčekom nášho rodinného i spoločenského života.

Mikuláš Ďurkán

Volanie o pomoc

V PRAŽSKEJ PROTIALKOHOLICKEJ liečebni prihlásil sa 17-ročný žiak pražskej odbornej školy s prosbou o pomoc. Denne vypije 15 pív a pridá dve paľenky. Následky sú už tu a preto sám hľadá pomoc v poradni.

UŽ VO SVOJICH 10 ROKOCH som začal piť, -- píše iný 17-ročný muž z Karvinnej a pokračuje: -- Nemôžem sa na nič sústrediť, trasú sa mi ruky, som nervózny, chcel by som sa liečiť, ale neviem, kde... Pomôžte mi, nenechávajte mo-ju zúfalú prosbu bez povšimnutia.

Mili čitatelia, pomáhajte takýmto nešťastným ľu-dom. Zaujíma sa o nich každá protialkoholická poradňa a Čs. abstinentský zväz, Praha 5, Janáčkovo nábr. 41.

PhMr. O. Rydlo

Došlo po uzávierke

MINISTER KULTÚRY SSR Miroslav Válek pri príležitosti vstupu do nového roku prijal na Ministerstve kultúry SSR katolíckych ordinárov na Slovensku. Ocenil, že prevažná časť ordinárov viedla duchovných a veriacich v súlade so záuj-mami našej socialistickej republiky. Prítomní ordinári sa kladne postavili k poslaní vznikajúceho združenia katolic-kých duchovných, ktoré ponese názov slávnej a významnej encykliky Jána XXIII.: Pacem in terris. Stretnutie kat. ordinárov u ministra kultúry SSR sa zúčastnil aj náš Otec ordinár J. Hirka.

LITURGICKÁ KOMISIA našej diecézy bola ustanovená dňa 12. januára t. r. Jej predsedom je o. ThDr. Pavol Russnák. Sekretármi o. M. Čintala a Š. Pap. Predsedami jednotli-vých jazykových sekcií boli schválení otcovia J. Malčányi a J. Ďurkán. Vedúcim sekcie pre rubriky o. J. Šoltýs.

47. PRACOVNÉ ZASADNUTIE SPRÁVNEHO VÝBORU SSV prebiehalo vo veľkej zasadacej sieni Spolku dňa 29. decem-bra 1970 v Trnave. Zasadnutie otvoril modlitbou trnavský or-dinár najd. o. dr. J. Gábríš. V otváracom prejave predseda Správneho výboru ThDr. h. c. prelát Ján Pöstényi hodnotil priebeh osláv storočného jubilea SSV a navrhol program rokovania, ktorý prítomní jednomyselne prijali.

Na tomto pracovnom zasadnutí Správneho výboru SSV došlo k čiastočnej reorganizácii predsedníctva Spolku. Pred-sedom SSV bol zvolený prof. dr. h. c. Alexander Horák, rož-ňavský kanonik, predseda SČK a poslanec NZ. Podpredse-dom a osobným zástupcom trnavského ordinariátu kanonik G. Navrátil.

Novozvolený predseda SSV prof. dr. Horák vo svojom zá-verečnom prejave poďakoval za vyslovenú dôveru a vyslovil nádej, že SSV aj v dnešnej dobe nájde si svoje správne miesto ako účelové zariadenie, aby slúžil Cirkvi a vlasti.

Zasadnutia správneho výboru Spolku sv. Vojtecha v Trnave sa zúčastnil aj zástupca MK SSR p. prednosta Fr. Magula.

KULTÚRNE ROZHĽADY

V **POLSKOM KOSZALINE** inštalovali v tamojšom františkánskom kostole výstavu 29 obrazov, ktoré pripomínajú život otca Maximiliána Kolbeho, ktorý zahynul smrťou hrdinu v nacistickom koncentračnom tábore za druhej svetovej vojny.

ZVYŠKY BAZILIKY ZO IV. ST. objavili neďaleko rímskeho letiska Fiumicino pracovníci inštitútu kresťanskej archeológie pri Rímskej univerzite. Ide o chrám pravdepodobne zo IV.-V. st., ktorý bol zasvätený sv. Hypolítovi. Našli tam aj zlomky nápisov, sôch a keramiky.

V **PARÍŽI VYDALI KOREŠPONDENCIU** medzi Henri Bremondom a Mauricom Blondelom. Otec H. Bremond bol zástancom tzv. čistej poézie. Jeho teoretická kniha *Modlitba a poézia* vyšla za vojny v preklade básnika P. G. Hlbinu aj u nás. Prvý diel spomenutej korešpondencie obsahuje na 300 listov a vydalo ho známe parížske nakladateľstvo Aubier.

CRANACHOVA SV. KATARÍNA A BARBORA, fragment strednej dosky oltára zo 16. st. nahradí v trvalej zbierke starého európskeho umenia Národnej galérie v Prahe slávny Dürerov obraz *Ružencová slávnosť*, ktorý bude renovovaný a po renovácii inštalovaný na pripravovanej výstave k 500. výročiu narodenia Albrechta Dürera.

LENINGRADSKÝ LITER. VEDEC A KRITIK B. Buchštab sústredil vo svojej obsiahlej knihe *Ruskí básnici* (vyd. moskovské naklad. krásnej literatúry) zasvätené monografické štúdie o básnikoch minulých generácií ako Tjutčevovi, Fetovi, Dobroljubovovi a i.

NAJPOPULÁRNEJŠOU OSOBNOSTOU minulého roku vo Francúzsku stal sa Sv. Otec Pavol VI. Správu o tom priniesol poľský denník *Slowo* powszechnie zo dňa 14. januára t. r. na str. 3. Citovaný časopis uvádza, že francúzsky prezident Pompidou je v rebríku populárnych osobností na druhom mieste. Toto zistenie priniesla anketa, ktorú vo Francúzsku robia vždy ku koncu kalendárneho roku. V predchádzajúcej ankete pápež bol na 4. mieste.

LEONARDO je titul štúdie o maliarskom diele svetoznámeho talianskeho umelca a vedca L. da Vinciho. Autorom knihy je R. Monti. Z taliančiny preložila E. Mikulajová. Kniha vyjde v spolupráci záhrebského nakl. Pallas-Naprijed a florentskej edície Sansoni. Cena brož. výtlačku bude 38 Kčs.

SLOVO — časopis gréckokatolíkov. Vychádza raz mesačne. Redakcia a administrácia Košice, Moyseova 50. Vydáva spolok sv. Vojtecha v Trnave v CN. Rediguje dr. Emil Korba. Uzavierka čísla je 10. v mesiaci pre nasledujúce číslo. Neobjednané rukopisy nevraciam. Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov. Pov. SÚTI č. 245/69-sekr. z 20. VI. 1969. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. Cena jedného výtlačku 2 Kčs.

Knihy

SYNOVIA SVETLA a synovia tmy — kniha prof. dr. St. Segerta o slávnom objave kumranských rukopisov v r. 1946 a o ďalších objavoch z tejto oblasti, na základe ktorých autor opisuje vtedajšiu spoločnosť esénov, jej vývoj a duchovný život, aj vplyv na neskoršie náboženské smery.

Mnohí z čitateľov si azda spomenú na náš rozhovor s prof. dr. Fr. Kotlíkom v decembrovom čísle *Slova* z r. 1969, ktorý objasňoval túto problematiku. Kniha vydala nakl. Orbis. Má 228 str. Cena 30 Kčs.

VELKOMORAVSKÉ LEGENDY a povesti, medzi ktorými je aj *Život sv. Cyrila*, *Život sv. Metoda*, *Pochvala sv. Konštantína* filozofovi a iné, vydá v tomto roku nakl. Tatran v Bratislave.

KATALÓG TLAČE 16. ST. františkánskej knižnice v Hlohovci — vydala Matica slovenská v edícii *Slovenské knižnice*. Autorkou knihy, ktorá je vzácnym príspevkom k súpisu tlače 16. st. u nás, je M. Šturdíková. Str. 116. Cena 15 Kčs.

TELO A SRDCE od André Ferriera vydalo nakl. Vyšehrad v Prahe na konci minulého roku. Populárnou formou a pútavo preberané otvorené otázky biologickej a sexuálnej stránky života. Autor, lekár a otec 4 detí, chce prispieť k správne mu usmerneniu dnešných ľudí v týchto vážnych otázkach. Ukazuje život celého človeka, jeho „telo a srdce“ neskreslene z tej či onej strany. Cena 10 Kčs.

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK kultúry a osvetu — zostavil a zredigoval J. Ruman. Publikácia podáva základné teoretické a metodologické problémy výchovy a vzdelania. Vydali nakl. Obzor s Výskumným ústavom kultúry a verejnej mienky. Str. 516. Cena 40 korun.

KOMENSKÉHO Dvojí poselství k českému národu, známe tiež ako *Kšaft umírající matky Jednoty bratrské*, vydalo v edícii *Historica* nakl. Vyšehrad 1970. Sú to 2 významné, tristočné prejav a poselství k národu veľkého pedagóga, učiteľa národov a biskupa Jednoty bratskej. Vydanie pripravil prof. dr. A. Škarka. Str. 112. Cena 13 Kčs.

SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK vydalo ako preklad z češtiny nakl. Epoque. Sú v ňom sústredené elementárne informácie o súčasnej sociológii. Cena pre nečlenov edície 69 Kčs.

Milých čitateľov prosíme, aby knihy uvedené v tejto rubrike neobjednávali v našej redakcii, ale u uvedených nakladateľstiev, alebo v n. p. Kniha.

